

Adunarea Generală a AȘM, sesiunea a XII-a Academia de Științe a Moldovei

Raport de activitate în anul 2022

6 septembrie 2023

„Misiunea Academiei de Științe și a membrilor AȘM este de a contribui la dezvoltarea durabilă a Republicii Moldova, prin cercetare fundamentală și aplicativă în domeniile științei și culturii, la stimularea creației științifice de mare valoare, la promovarea acesteia și a imaginii științei naționale pe plan mondial”.

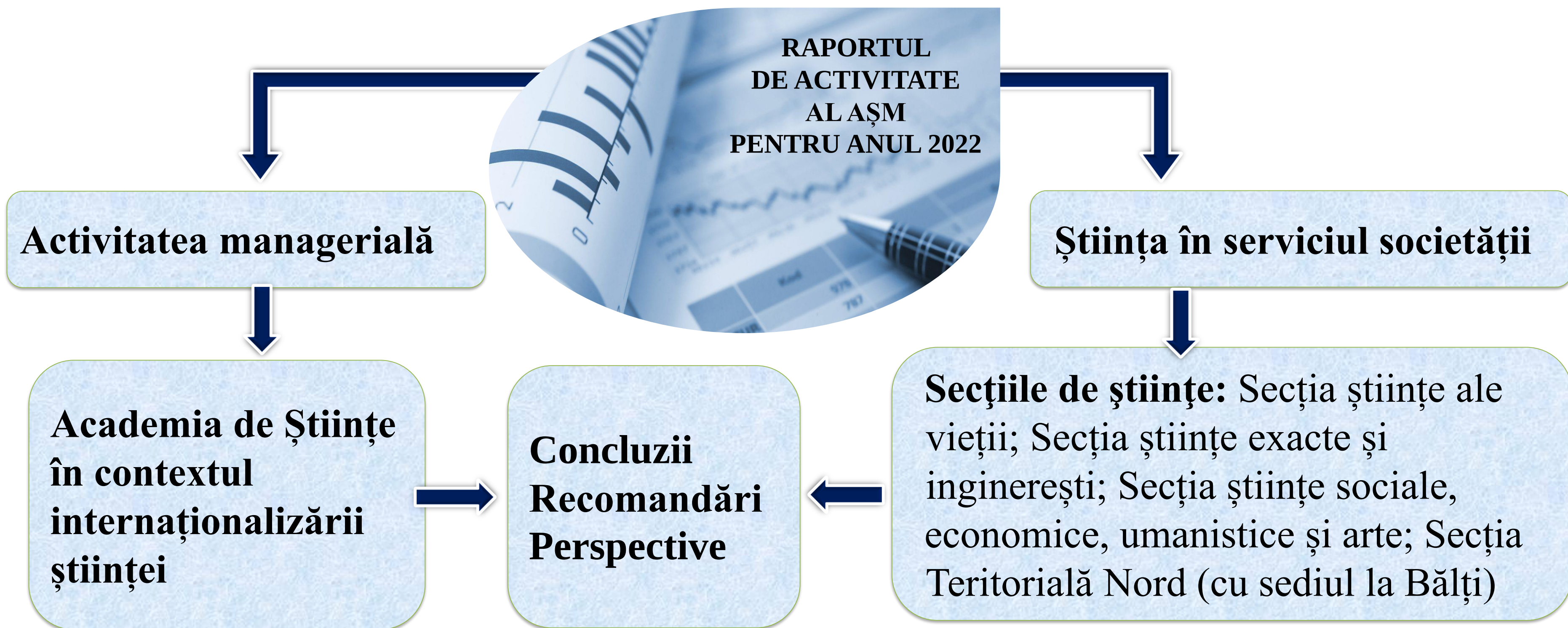

Statutul AȘM

Academia de Științe a Moldovei în anul 2022

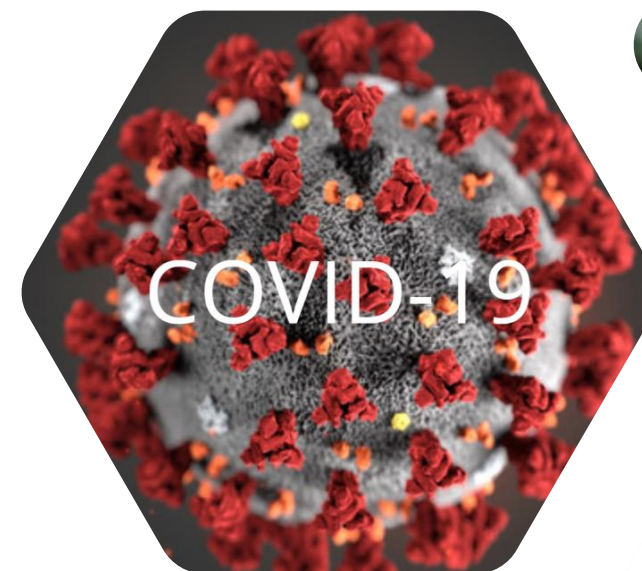
STRUCTURA RAPORTULUI

privind activitatea managerială, științifică, financiară, organizațională a Academiei de Științe a Moldovei în anul 2022

În anul 2022 activitatea Academiei de Științe a Moldovei a fost marcată de câteva momente cheie:

- 1) **2022:** Anul Internațional al Științelor Fundamentale pentru Dezvoltare Durabilă.
- 2) **Pandemia COVID-19**, declanșată încă în martie 2020. În pofida procesului amplu de vaccinare, efectele post-pandemice sunt în evidente pe termen mediu și lung.
- 3) **Consecințele reformelor în domeniul cercetării & inovării**, inițiate încă în 2017, odată cu modificarea Codului cu privire la știință și inovare din 2002. Procesul de fuzionare/optimizare a institutelor de cercetare și universităților din Republica Moldova.
- 4) **Exodul creierilor**, al tinerilor, dar și a seniorilor experimentați, din cercetare, educație.
- 5) **Războiul neprovocat al Rusiei în Ucraina**, declanșat la 24 februarie 2022.

Obținerea de către Republica Moldova, la 23 iunie 2022, a statutului de țară-candidat pentru aderare la Uniunea Europeană, care a fost salutăată și susținută de Academia de Științe a Moldovei și de toată comunitatea științifică!

- ✓ AȘM este o **instituție publică de interes național, apolitică, independentă** de autoritățile publice.
- ✓ AȘM își desfășoară activitatea în conformitate cu Constituția Republicii Moldova, ***Codul cu privire la știință și inovare*** nr. 259-XV din 15 iulie 2004 (republicat), **Statutul** Academiei de Științe aprobat prin Hotărârea Adunării Generale a AȘM nr. 1/II din 24 ianuarie 2019 (cu modificările ulterioare), alte acte normative și tratate internaționale la care Republica Moldova este parte.

**Atribuțiile AȘM -
consultant
strategic
al Guvernului**

Rol principal la stabilirea priorităților în domeniul cercetării fundamentale și aplicative

Evaluează calitatea, valoarea teoretică și aplicativă a rezultatelor științifice obținute în cadrul proiectelor naționale și internaționale

Elaborează raportul asupra stării științei cu reflectarea politicilor elaborate și modului de implementare a acestora la nivel național

Elaborează previziuni privind dezvoltarea domeniilor cercetării și inovării

**Organizează evenimente științifice naționale și internaționale
Stimulează creația științifică și culturală.
Mediatizează rezultatele cercetării și dezvoltării**

Realizarea atribuțiilor AȘM este posibilă grație implicării active a membrilor titulari și a membrilor corespondenți ai AȘM, precum și a celor 45 de cercetători aleși în calitate de membri ai secțiilor de științe ale AȘM pe durata a patru ani.

Date statistice generale privind activitatea Academiei de Științe a Moldovei în perioada 2019–2022

activitate/acțiune	nr
Adunarea generală a membrilor titulari și membrilor corespondenți ai AȘM	Total 4: 28 mai 2021; 8 iunie 2022; 1 iulie 2022; 26 octombrie 2022
Adunarea generală a AȘM	Total 10: 24 ianuarie 2019; 9 aprilie 2019; 23 aprilie 2019; 12 iulie 2019; 30 iunie 2020; 16 februarie 2021; 18 martie 2021; 14 mai 2021; 28 martie 2022; 12 mai 2022
audieri publice ale rapoartelor științifice: instituționale (fundamentale, aplicative); „Program de stat”, tineri cercetători, bi- și multilaterale etc.	- 328 de proiecte în anul 2019, - 475 de proiecte în anul 2020, - 210 de proiecte în anul 2021, - 200 de proiecte în anul 2022, Total: 1213 de proiecte științifice, care au stat la baza Rapoartelor anuale asupra stării științei
Academia de Științe a Moldovei în anul 2022	

Ce am întreprins pentru actualizarea și îmbunătățirea procedurii de audiere publică a rapoartelor științifice?

Instrucțiunea privind audierile publice	- a fost elaborată de comun acord cu ANCD <i>Instrucțiunea cu privire la audierea publică a rezultatelor din cadrul proiectelor de cercetare și inovare</i> , completată și actualizată ca urmare a audierii publice a rapoartelor științifice;
Structura Raportului	- a fost elaborată în parteneriat cu ANCD structura Raportului ca să corespundă indicatorilor de calitate care se regăsesc ulterior în raportul asupra stării științei;
Fișele de evaluare ale experților	- au fost actualizate/revăzute Fișele de evaluare ale proiectelor științifice;
	- a fost promovată și respectată confidențialitatea expertizării proiectelor științifice;
	- pentru audierea rapoartelor de inovare și transfer tehnologic (ITT) este formată anual o comisie de experți și specialiști în domeniu; Implementare: 2022 și 2023;
	- a fost elaborat un model de raportare eficient pentru directorii de proiecte ca să corespundă cu structura Raportului și indicatorii de bază ai Raportului asupra stării științei;
	- toate audierile publice sunt transmise online și se află în acces deschis.

elaborarea Raportului anual asupra stării științei din Republica Moldova	5 rapoarte perfectate pentru anii 2018, 2019, 2020, 2021 și 2022 AȘM a identificat problemele stringente în domeniul cercetării și inovării, a propus recomandări eficiente, care au fost transmise Președinției, Parlamentului și Guvernului Republicii Moldova
--	--

Date statistice generale privind activitatea Academiei de Științe a Moldovei în perioada 2019–2022

revista științifică cu caracter generalist „AKADEMOS”, categoria „B”. Redactor Viorica Cucereanu. Actualizat colegiul de redacție	total au fost editate 16 numere – câte 4 numere anual în anii 2019–2022 în anul 2022 a fost reacreditată pentru 4 ani categoria „B”
concursul Premiul AȘM pentru realizări științifice valoroase	4 ediții: 2019, 2020, 2021, 2022
concurs pentru desemnarea membrului CSP din partea comunității civile	A fost anunțat în 2021 și repetat anunțat în anul 2022, finalizat în 2023
Statutul Academiei de Științe a Moldovei	aprobat în redacție nouă la Adunarea Generală a AȘM din 24 ianuarie 2019. Modificat la Adunarea Generală a AȘM din 16 februarie 2021
Regulamente de activitate ale AȘM elaborate/actualizate/aprobate:	- Regulamentul de activitate al Prezidiului AȘM (2019); - Regulamentul de activitate a secțiilor de științe și a secțiilor Aparatului Administrativ al Prezidiului AȘM (2019); - Regulamentul de funcționare a paginii web a AȘM (2019); - Regulamentul concursului Premiului AȘM pentru rezultate științifice valoroase, în redacție nouă (2019; 2021); - Regulamentul funcțiilor sensibile la AȘM, ca urmare a recomandărilor Curții de Conturi (2022); - Regulamentul de alegere a membrilor titulari (academicieni), membrilor corespondenți și membrilor de onoare ai AȘM, în redacție nouă (2022)

Noaptea Cercetătorilor Europeni, grant european	ediția anului 2020, ediția anului 2022. În curs de pregătire ediția anului 2023, la data de 29 septembrie
platforme științifice, inițiate începând cu 2019	6
comisii academice de specialitate, inițiate începând cu 2023	7
Secția Teritorială Nord a AȘM (cu sediul la Bălți)	1
Sala de lectură a AȘM	deschise 2 săli, dotate cu literatură științifică
arhiva internă a AȘM	arhivate documentele de activitate ale AȘM
formarea arhivei foto/video ș.a. documente	În curs de elaborare, completare, actualizare
film documentar „60 de ani de la fondarea AȘM”	1, proiectat la 11 iunie 2021, la aniversarea a 60-a de la fondarea AȘM
album aniversar	1, elaborat și prezentat la aniversarea a 60-a de la fondarea AȘM
„Săptămâna științei”, dedicată aniversării 60-a de la fondarea AȘM și împlinirii a 75 de ani de la formarea primelor institute de cercetare de tip academic	7-12 iunie 2021
elaborarea și lansarea paginii web www.moldova-independenta.md , consacrată 30 de ani de la proclamarea independenței Republicii Moldova	Membrii AȘM, cercetătorii științifici, responsabil: AȘM www.moldova-independenta.md
expoziții (în format fizic sau/și online) ale rezultatelor științifice, de carte științifică, fotografii etc.	anual, de Ziua AȘM, Sărbătoarea Națională Limba Noastră cea Română, Ziua Internațională a Științei pentru Pace și Dezvoltare, Ziua Internațională a Femeilor în Știință etc.
prelegeri publice, lecturi, academice, manifestări științifice etc., desfășurate online, în condițiile pandemiei, și în format fizic. vizite ale savanților din străinătate, vizite ale ambasadurilor acreditați la Chișinău	a se vedea pagina web a AȘM

Academia de Științe a Moldovei a examinat Strategia Națională de Dezvoltare „Moldova 2030”, precum și Agenda de Dezvoltare Durabilă 2030, propuse pentru consultare și dezbateră publică, nr. de înregistrare Cancelaria de Stat: CS/20221

Nr. 389-13/5 din 15 august 2022

CANCELARIA DE STAT A REPUBLICII MOLDOVA

Academia de Științe a Moldovei (Secția Științe ale Vieții, domeniul agricultură, biologie și mediu, domeniul medicină; Secția Științe Exacte și Inginerești; Secția Științe Sociale, Economice, Umaniste și Arte) a examinat Strategia Națională de Dezvoltare „Moldova 2030”, precum și Agenda de Dezvoltare Durabilă 2030, propuse pentru consultare și dezbateră publică, nr. de înregistrare Cancelaria de Stat: CS/2022¹, și transmite următoarea opinie consolidată și argumentată, elaborată de cercetători pe domeniile lor de competență.

Textul Strategiei Naționale de Dezvoltare „Moldova 2030” (SND) reprezintă un document prin care se propune viziunea strategică privind direcțiile de dezvoltare a statului și a societății prin transpunerea angajamentelor-cheie, asumate de Republica Moldova la semnarea Acordului de Asociere Republica Moldova – Uniunea Europeană, angajamente care derivă din statutul de țară-candidat pentru aderarea la UE, precum și obiectivele de realizare a Agendei 2030 pentru Dezvoltare Durabilă, adoptate de țările membre ale Organizației Națiunilor Unite, inclusiv Republica Moldova în septembrie 2015.

Structura Strategiei Naționale de Dezvoltare „Moldova 2030” (în redacție nouă) corespunde prevederilor Hotărârii Guvernului nr. 386/2020 „Cu privire la planificarea, elaborarea, aprobarea, implementarea, monitorizarea și evaluarea documentelor de politici publice” și conține introducere, analiza situației, viziunea, obiectivele de dezvoltare, direcțiile de politici și intervenții prioritare, descrierea impactului și riscurilor, precum și a procedurilor de raportare.

Din textul documentului propus spre discuție transpare faptul că principală lui orientare se configurează în raportarea sarcinilor preconizate la obiectivele Agendei 2030 de Dezvoltare Durabilă și transpunerea acestora în documentele naționale de politici strategice. De remarcat, în acest context, că Agenda menționată poartă un caracter global și foarte complex (17 obiective generale și 169 de obiective specifice care cuprind toate aspectele-cheie de dezvoltare economică).

¹ <https://particip.gov.md/ro/document/stages/anunt-privind-organizarea-consultarii-publice-a-proiectului-strategiei-nationale-de-dezvoltare-moldova-2030/9407>, termen de avizare 15 august 2022.

Finanțarea AȘM în 2022

Limitele de resurse și cheltuieli pentru Academia de Științe a Moldovei pe sectorul „Știință și inovare” în anul 2022 au constituit, aprobat: **22 mil. 521,8 mii lei, precizat – 24 mil. 760,8 mii lei;**

- cheltuielile din resurse generale, aprobat – **19 mil. 171,8 mii lei, precizat – 16 mil. 704,1 mii lei;**

- cheltuieli din veniturile colectate din surse interne, **aprobat – 3 mil. 350,0 mii lei, precizat – 5 mil. 240,0 mii lei, executat – 6 mil. 982,1 mii lei;**

- venituri și cheltuieli din proiecte finanțate din surse externe, **aprobat – 711,9 mii lei, precizat – 792,4 mii lei, executat - 522,5 mii lei.**

TOTAL: executat cheltuieli – 23 mil. 686,2 mii lei, suma nevalorificată constituie 1 mil. 074,5 mii lei.

Secția Logistică a întreprins măsuri privind:

- eficientizarea utilizării energiei electrice prin suplینirea sistemelor de iluminare cu senzori;
- modernizarea sistemelor de sonorizare si video-difuzare a sălilor de conferință;
- asigurarea cu echipament necesar personalul de deservire;

Pe parcursul anului au fost monitorizate circa 120 de evenimente științifice, conferințe științifice, simpozioane științifice, lecții publice.

Secția juridică și resurse umane pe parcursul anului 2022 a elaborat/avizat:

- 1) Hotărâri ale Adunării Generale a AȘM – 2;
- 2) Hotărâri ale Adunării Generale a membrilor titulari și membrilor corespondenți ai AȘM – 3.
- 3) Hotărâri ale Prezidiului AȘM – 331;
- 4) Dispoziții – 314 (inclusiv 251 cu privire la personal).

ca urmare a examinării Raportului asupra stării științei și inovării în Republica Moldova pentru anul 2022, a actualizat proiecte de modificare a actelor normative:

- 1) Propunerea de modificare și completare suplimentară a proiectului pentru modificarea Codului cu privire la știință și inovare nr. 259 din 15 iulie 2004 (republicat);
- 2) Proiect de lege pentru completarea art. 106 privind indemnizația viageră doctorilor în științe și doctorilor habilitați.

A elaborat Regulamentul cu privire la alegerea membrilor titulari, membrilor corespondenți și membrilor de onoare ai AȘM în noua redacție.

Adunarea Generală a Academiei de Științe a Moldovei este organul reprezentativ și suprem al Academiei de Științe a Moldovei, care întrunește membrii Secțiilor de științe, constituite din membrii titulari și membrii corespondenți ai AȘM și câte 15 doctori habilitați și doctori în științe, aleși prin concurs (membri desemnați).

În perioada 2019–2022 au fost organizate zece sesiuni ale Adunării Generale a AȘM, în cadrul cărora au fost abordate mai multe subiecte:

- ✓ aprobarea Statutului AȘM în redacție nouă, aprobarea componenței Secțiilor de științe ale AȘM, aprobarea structurii și efectivului-limită a Prezidiului AȘM (24 ianuarie 2019);
- ✓ alegerea Președintelui AȘM (9 aprilie 2019);
- ✓ audierea raportului de activitate al AȘM pe anul 2018, aprobarea Regulamentului Prezidiului AȘM, alegerea secretarului științific general al AȘM (23 aprilie 2019);
- ✓ audierea și aprobarea Raportului asupra stării științei din Republica Moldova în anul 2019 – un exercițiu realizat în premieră la 12 iulie 2019;
- ✓ audierea și aprobarea Raportului asupra stării științei din Republica Moldova în anul 2019 și audierea Raportului de activitate al AȘM în anul 2019 (30 iunie 2020);
- ✓ aprobarea modificărilor în Statutul AȘM (16 februarie 2021); audierea și aprobarea Raportului asupra stării științei din Republica Moldova în anul 2020 și audierea Raportului de activitate al AȘM în anul 2020 (14 mai 2021);
- ✓ audierea și aprobarea Raportului asupra stării științei din Republica Moldova în anul 2021 și audierea Raportului de activitate al AȘM în anul 2021 (12 mai 2022);
- ✓ aprobarea Rapoartelor de activitate ale secțiilor de științe ale AȘM în anul 2021 (28 martie 2022);
- ✓ aprobarea Rapoartelor de activitate ale secțiilor de științe ale AȘM în anul 2020 (18 martie 2021).

În anul 2022, membrii Adunării Generale s-au reunit în cadrul a două sesiuni.

28 martie 2022, Sesiunea a IX-a – aprobarea rapoartelor manageriale și științifice de activitate ale secțiilor de științe ale AȘM pentru anul 2021.

12 mai 2022, Sesiunea a X-a – audierea și aprobarea Raportului asupra stării științei din Republica Moldova în anul 2021; Audierea raportului de activitate al Academiei de Științe a Moldovei în anul 2021.

Adunarea Generală a membrilor titulari și membrilor corespondenți ai AȘM este constituită din membrii titulari și membrii corespondenți reuniți în cadrul celor trei Secții de științe ale AȘM: Secția Științe ale Vieții, Secția Științe Exacte și Inginerești, Secția Științe Sociale, Economice, Umanistice și Arte.

În general, în perioada 2019–2022, au fost organizate 4 Adunări generale ale membrilor titulari și membrilor corespondenți ai AȘM, în cadrul cărora au fost abordate subiecte ce țin de competența acestei Adunări:

- – alegerea membrilor de onoare a AȘM (28 mai 2021; 8 iunie 2022);
- aprobarea Regulamentului de alegere a membrilor titulari (academicieni), membrilor corespondenți și membrilor de onoare ai AȘM, în redacție nouă (26 octombrie 2022);
- cu privire la poziția membrilor AȘM față de proiectul de Hotărâre de Guvern „Cu privire la reorganizarea prin fuziune (absorbție) a unor instituții din domeniile educației, cercetării și inovării” (1 iulie 2022).

La data de 31 decembrie 2019, **Adunarea membrilor titulari și membrilor corespondenți ai AȘM** avea în componența sa 78 de membri (cu vârsta medie de 75 de ani), 6 doamne – 2 membri titulari și 4 membri corespondenți (cu vârsta medie de 67 de ani).

La data de 31 decembrie 2022, **Adunarea membrilor titulari și membrilor corespondenți ai AȘM** includea 38 de academicieni și 19 membrii corespondenți, dintre care 2 doamne cu titlu de academician și 3 doamne cu titlu de membru corespondent.

La data de 6 septembrie 2023, **Adunarea membrilor titulari și membrilor corespondenți ai AȘM** este formată din 38 de membri titulari și 37 de membri corespondenți. Creșterea numărului de membri corespondenți se datorează alegerii, la 10 martie 2023, a 19 membri corespondenți noi. Din numărul total de 75 de membri titulari și membri corespondenți, avem 2 doamne cu titlu de academician și 7 doamne cu titlu de membru corespondent.

În 2022, au fost organizate 3 Adunări generale ale membrilor titulari și membrilor corespondenți ai AȘM: 8 iunie 2022 (cu privire la alegerea noilor membri de onoare ai AȘM); 1 iulie 2022 (cu privire la poziția AȘM privind Proiectul de Hotărâre a Guvernului de fuzionare/absorbție a institutelor de cercetare; 26 octombrie 2022 (cu privire la aprobarea regulamentului de alegere a membrilor titulari, membrilor corespondenți și membrilor de onoare ai AȘM

Academia
de Științe
a Moldovei

DESPRE STRUCTURĂ ACTIVITATE MEMBRI ORGANIZAȚII TRANSPARENTĂ MEDIU

Acasă / Noutăți

Cu privire la atitudinea membrilor titulari și membrilor corespondenți ai Academiei de Științe a Moldovei vizavi de inițiativa Ministerului Educației și Cercetării referitor la reforma învățământului superior și a cercetării
04.07.2022 Vizualizări: 1278

Hotărârea AG a membrilor titulari și membrilor corespondenți ai AȘM din 1 iulie 2022:

Adunarea Generală a membrilor titulari și membrilor corespondenți ai Academiei de Științe a Moldovei, la care au fost invitați membrii de onoare ai AȘM și Consiliul Directorilor Institutelor de Cercetare, în Sesiunea a III-a din 1 iulie 2022, a abordat inițiativa Ministerului Educației și Cercetării cu privire la reforma domeniului învățământului superior și al cercetării (<https://mec.gov.md/ro/content/universitati-moderne-pentru-o-dezvoltare-sustenabila>) din 27 iunie 2022 și a luat cunoștință de proiectul Hotărârii de Guvern privind reorganizarea prin fuziune (absorbție) a unor instituții din domeniile educației, cercetării și inovării, publicat la data de 30 iunie 2022 (<https://cancelaria.gov.md/sites/default/files/document/attachments/462.pdf>, <https://particip.gov.md/ro/document/stages/proiectul-de-hotarare-de-guvern-cu-privire-la-reorganizarea-prin-fuziune-absorbtie-a-unor-institutii-din-domeniile-educatiei-cercetarii-si-inovarii/9333>).

Vom menționa, că expertizarea unui document vital pentru cercetarea din Republica Moldova se propune să fie realizată pe parcursul a doar șase zile lucrătoare.

Până în prezent, opinia Academiei de Științe a Moldovei nu a fost solicitată în mod oficial.

I) Ca urmare a examinării documentelor, precum și a dezbaterilor pe marginea subiectului abordat de comunitatea academică, Adunarea Generală a membrilor titulari și membrilor corespondenți ai Academiei de Științe a Moldovei a constatat:

Academia de Științe a Moldovei apreciază înalt eforturile susținute ale Guvernului Republicii Moldova în contextul depășirii crizei economice, energetice, a celei umanitare etc.

Comunitatea științifică susține decizia Consiliului European din 23 iunie 2022 privind acordarea Republicii Moldova a statutului de țară-candidat pentru aderare la Uniunea Europeană. În acest mod, comunitatea științifică va obține oportunități considerabile de internaționalizare a științei și de integrare în spațiul european de cercetare, locul Republicii Moldova, implicit al oamenilor de știință și cultură, fiind în marea familie europeană.

II) Luând act de inițiativa Ministerului Educației și Cercetării din 27 iunie 2022 și de Proiectul Hotărârii de Guvern privind reorganizarea prin fuziune (absorbție) a unor instituții din domeniile educației, cercetării și inovării, publicat la 30 iunie 2022, Adunarea Generală a membrilor titulari și membrilor corespondenți vine cu următoarea opinie:

1) Exercitând în perioada 2019–2022 una din atribuțiile de bază ale AȘM – elaborarea anuală a Raportului asupra stării științei, Academia de Științe a Moldovei, de fiecare dată, și-a expus tranșant atitudinea cu referire la necesitatea restructurării sistemului de cercetare și inovare din Republica Moldova, aprobarea în

Academia de Științe a Moldovei în anul 2022

Opiniile AȘM, ale comunității științifice despre proiectul de hotărâre a Guvernului cu privire la reorganizarea unor instituții din domeniile cercetării și inovării

Academia de Științe a Moldovei în anul 2022

Proiectul Ministerului Educației și Cercetării „Cu privire la reorganizarea prin fuziune (absorbție) a unor instituții din domeniile educației, cercetării și inovării”, publicat pe site-ul instituției, care urmează să fie examinat în ședință de Guvern, a șocat opinia publică prin acțiunile radicale preconizate. Apoi au demarat discuții cu patimă pe rețelele de socializare, în mass-media, care nu s-au potolit nici până în prezent.

Doctorul habilitat în economie Gheorghe CUCIUREANU, expert în politica științei, a analizat cu sarcasm pe blogul său, la 1 iulie curent, subiectul „fierbinte” al fuzionării institutelor de cercetare și a universităților (<https://cuciuireanu.wordpress.com/>):

♦ Cercetarea științifică la nivel universitar se confruntă cu ...management inefficient al domeniilor cercetării și „inovării”, dar dacă ducem institutele în cadrul universităților va rezulta „excelexență în cercetare”;

♦ În analiza de impact al proiectului, *unica funcție a științei* este considerată cea de instruire (cercetarea trebuie să existe doar pentru a îmbunătăți predarea în universități), dar oricum trebuie să vedem partea plină a paharului – guvernarea a progresat, pentru că în guvernele precedente era recunoscută doar funcția tehnologică (economică) a științei și se cerea doar impact economic;

♦ Investițiile în cercetare per capita a R. Moldova nu sunt de 80 de ori mai reduse față de media europeană (cum este indicat în analiza de impact), ci deja de peste 100 ori, dar există justificarea autorilor că așa era în Raportul din 2016, în care prima dată s-a calculat acest decalaj.

Mai înainte, expertul nominalizat a publicat la 27 iunie pe blogul său articolul „Ce analize stau la baza integrării anunțate a universităților și institutelor de cercetare?” Merită să fie citit pentru a descoperi și alte fațete ale așa numitei reforme a învățământului superior și a cercetării.

Tot săptămâna trecută, pe 30 iunie curent, la Academia de Științe a Moldovei s-a întrunit Consiliul directorilor institutelor de cercetare, care a adoptat Rezoluția cu privire la reforma învățământului superior și a cercetării. A doua zi, pe 1 iulie, a avut loc Adunarea generală a membrilor titulari și membrilor corespondenți ai AȘM cu dezbateri, la fel de emoționante. Voi scoate în evidență doar 2-3 gânduri, dat fiind că toate aceste materiale pot fi vizionate pe <https://www.privesc.eu>.

Acad. Mihai CIMPOI: „Ce aș face eu azi, precum și Institutul nostru de Filologie Română „Bogdan Petriceicu-Hasdeu” la Universitatea de Stat din Moldova, la care ne vom alipi, conform proiectului, în situația în care această instituție de învățământ superior a rămas fără propria Facultatea de Filologie?! Consider că lichidarea institutelor de cercetare constituie primul pas greșit al actualei guvernări în calea sa spre Europa. Nicio țară nu va fi acceptată în Uniunea Europeană fără un sistem puternic de cercetare, fără școli științifice, fără personalități intelectuale recunoscute în lume”.

Ca rezultat al discuțiilor de la Adunarea Generală, a fost aprobată o hotărâre, susținută unanim de membrii AȘM, ce ar permite salvagardarea Academiei de Științe a Moldovei și a institutelor ei de cercetare.

Acad. Leonid CULIUC s-a declarat adept al apropierei dintre institutele de cercetare și universități în cadrul unor proiecte științifice, alte forme de cooperare. Dar apropierea nu se realizează prin absorbție. Inițial, „trebuia de elaborat cadrul normativ, iar pentru asta era necesar de creat un grup intelectual de lucru, ceea ce nu s-a făcut!” (interviu la „Mesager”, TRM Moldova 1, 01.01.2022.). Reforma dată, a subliniat savantul, este ghidată de câțiva funcționari de la ministerul de profil care nu au nimic comun cu cercetarea. Au elaborat un document rău gândit, netransparent și incompetent.

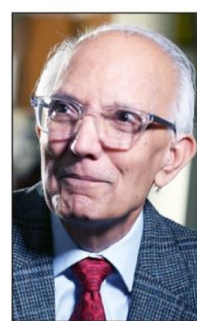

Prof. Vladimir FOMIN, membru de onoare al AȘM, colaborator al Institutului Leibniz de cercetări în domeniul corpului solid și științei materialelor (Dresda, Germania), renumit cercetător cu o experiență de cea 30 de ani de activitate în universități și institute de cercetare din Europa occidentală, menționează următoarele: „Cu mare regret am aflat despre reforma propusă a educației și cercetării științifice. Mai este posibil să se asigure o dezvoltare alternativă a științei? În opinia mea, versiunea optimă ar fi atașarea tuturor institutelor de cercetare la Academia de Științe a Moldovei, care a acumulat experiența necesară și suficientă pentru managementul științei.”

Mari personalități ale lumii, care colaborează de mai mulți ani cu cercetători din Moldova, membri de onoare ai AȘM, de asemenea, dezaproba reforma propusă de MEC. **Prof. Konstantin NOVOSELOV** din Marea Britanie, Laureat al Premiului Nobel pentru Fizică (2010), ne atenționează asupra faptului că „Deși distribuția puterii între Academie și Universități este diferită pentru diferite state, nicio țară nu supraviețuiește în întregime fără o Academie (sau instituții care joacă rolul unei Academii). Chiar și în sistemul anglo-saxon, orientat spre universitate, există laboratoare naționale de cercetare... Aș face un apel împotriva măsurilor dure preconizate și aș sugera o abordare echilibrată bazată pe consultare.”

O opinie asemănătoare ne-a prezentat și **prof. Rattan LAL**, Laureat al Premiului Nobel pentru Pace (2007) și al Premiului Global pentru Alimentație (2020): „Este foarte trist și deziluzionant să știm că fostele institute de cercetare ale Academiei de Științe a Moldovei vor fi transferate la universități, pierzând astfel statutul lor de personalitate juridică. Sper ca proiectul respectiv să fie anulat și să fie luate în considerare, în cooperare cu AȘM, abordări alternative ale dezvoltării științei. Într-adevăr, ar fi în interesul tuturor institutelor științifice să fie puternic afiliate Academiei de Științe a Moldovei, care are o istorie solidă, experiență și expertiză profesională în gestionarea științei și promovarea excelenței”.

Acad. Bogdan SIMIONESCU, membru de onoare al AȘM, cunoaște foarte bine realitățile de la Chișinău, ceea ce i-a permis să facă unele constatări cu fermitate, dar și tristețe: „Nu orice reformă înseamnă progres, cea de la Dvs. e regres. Un proiect bun trebuie să fie legat cu proiectul de față, să se bazeze pe o analiză temeinică, realizată de experți, inclusiv străini. Academia Română are ce oferi Academiei de Științe a Moldovei din experiența sa de mai mult de un secol și jumătate. Mi se pare că Dvs. repetați greșelile noastre: să nu uitați că Ceaușescu a lichidat Academia Română, care a fost reorganizată din nou. O altă experiență, greșită de urmat, este Legea consorțiilor dintre universități și institutele de cercetare, adoptată la începutul anilor 2000 în România, care n-a fost aplicată nici pe o zi: a fost un document scris pe genunchi, adică de proastă calitate. În prezent, la Academia Română situația e bună. Modelul „o Academie cu institute de cercetare” ni se potrivește și-l dezvoltăm în continuare în cadrul UE. Anul trecut Academia Română a avut două procese de analiză cu experți internaționali, în care s-a evidențiat valoarea cercetării noastre. Avem un sistem cu cea mai mică birocrație, care se dezvoltă eficient în baza cooperării internaționale. Ne-au bucurat rezultatele școlii doctorale a Academiei Române, apreciate înalt de experți și tineri cercetători. Câteva din cele 50 de școli doctorale ce aparțin universităților, au fost închise. În încheiere, vreau să subliniez: învățământul face cercetare fragmentară, având alte priorități: predarea cursurilor, unii profesori lucrează pe o normă și jumătate, sunt conducători ai tezelor de licență, de masterat, de doctorat etc. Iar omul de știință trebuie să-și îndrepte toată energia coalizată spre cercetare. Astfel, el poate obține rezultate performante. Vă doresc să scăpați de acest proiect de lege, care va distruge cercetarea în R.Moldova”.

Președintele Academiei de Științe despre reforma învățământului: nu este democratic!

12.07.2022 Vizualizări: 240

Președintele Academiei de Științe critică reforma învățământului superior anunțată recent de Ministerul Educației și Cercetării. Ion Tighineanu spune că Institutele de Cercetare au aflat din presă despre intenția guvernării de a comasa domeniul cercetării cu cel universitar. Președintele AȘM califică reforma drept nedemocratică și lipsită de transparență. De cealaltă parte, ministrul educației spune că optimizarea universităților și comasarea lor cu Institutele de Cercetare este una necesară în condițiile situației demografice precare în care se află Republica Moldova, notează IPN.

Ministrul Educației și Cercetării spune că reforma învățământului superior va contribui la îmbunătățirea calității studiilor, va crește competitivitatea universităților pe plan extern și va asigura o conlucrare armonioasă între studenți și specialiști din domeniul cercetării. Anatolie Topală spune că în condițiile unui număr tot mai mic de studenți și cercetători, comasarea celor două domenii este imperios necesară.

„Ideea de bază este să concentrăm resursele umane și financiare și să desfășurăm procesul de cercetare în universități. Reforma este întârziată. Potrivit statisticii, în ultimii ani a scăzut numărul de cercetători, a scăzut numărul studenților, mai mulți studenți aleg să facă studii în afara țării. Vom aloca suplimentar din bugetul de stat 700 de milioane de lei pentru modernizarea învățământului superior. Asta va aduce beneficii studenților, cadrelor didactice și cercetătorilor. Astfel vom putea să îmbunătățim condițiile de activitate pentru ei, vom majora salariile, iar pentru studenți vom diversifica programele de studii, vom crea noi specialități. Ne dorim ca cercetarea și învățământul superior să conlucreze cu mediul de afaceri, astfel încât să pregătim specialiștii de care are, cu adevărat, nevoie economia națională”, a spus Anatolie Topală în cadrul emisiunii „Obiectiv Comun” de la TVR Moldova.

De cealaltă parte, președintele Academiei de Științe Ion Tighineanu, spune că reforma este una lipsită de transparență, iar angajații Institutelor de Cercetare n-au fost consultați pe subiectul optimizării.

„În urma reformei din 2017, Institutele de Cercetare au fost trecute de la Academia de Științe la Ministerul Educației, acum ministerul dorește să le treacă la universități. Înainte de a porni o reformă de o asemenea anvergură trebuie să faci o evaluare. Evaluarea nu a avut loc. Mi-au spus colegii de la Institutele de Cercetare că au aflat din media despre reformă. Cine a luat această decizie? Din câte știm la minister nu este un colegiu al ministerului. A fost creat un grup „institucional”, care nu s-a convocat. Anterior, s-a propus optimizarea institutelor, din 18 să se creeze 6, a mai fost propunerea revenirii lor la Academia de Științe. Nu s-a acceptat nimic! Nu este corect ce se face acum, nu este democratic”, a spus președintele Academiei de Științe, Ion Tighineanu.

ACADEMIA ROMÂNĂ: „Ideea concentrării cercetării sub o singură egidă și sub o singură conducere ... amintește de perioada dictaturii comuniste”

07.07.2022 Vizualizări: 537

Academia Română a luat act cu îngrijorare de inițiativa din 27 iunie 2022 a Ministerului Educației și Cercetării din Republica Moldova, privind o așa numită reformă a domeniului învățământului superior și al cercetării, prin care s-ar asimila și comasa institutele foste ale Academiei de Științe a Moldovei cu institutele din universități. În acest sens, suntem deplin de acord cu protestul Academiei de Științe a Moldovei îndreptat împotriva acestui act și confirmăm ideea că „deciziile eventuale de fuzionare, transferare, absorbție trebuie să se bazeze pe o evaluare obiectivă și transparentă (cu criterii și indicatori clari), pe o argumentare convingătoare și în urma discuțiilor atât în colectivele vizate, cât și la nivel de întreaga comunitate științifică. Însăși ideea concentrării cercetării sub o singură egidă și sub o singură conducere ni se pare că amintește de perioada dictaturii comuniste. În România, cercetarea științifică și creația intelectuală oficială sunt efectuate în cadrul mai multor entități paralele (Academia Română, universități, Ministerul Cercetării), care colaborează foarte bine între ele și se află în concurență loială. Stimularea cercetării nici nu se poate face altminteri.

De aceea și în virtutea faptului că zeci de membri ai Academiei Române sunt și membri a onoare ai Academiei de Științe a Moldovei, rugăm autoritățile Republicii Moldova să oprească această tendință nefirească și să redea Academiei din frățesca țară vecină rolul său în domeniul cercetării, prin reîntoarcerea institutelor în cadrul înaltului for de consacrare și de cercetare.

Biroul Prezidiului Academiei Române

Chișinău, 7 iulie 2022

PIERDEREA STATUTULUI DE PERSOANĂ JURIDICĂ A INSTITUTELOR DE CERCETARE – UNA DINTRE CONSECINȚELE GRAVE ALE REFORMEI ÎN ÎNVĂȚĂMÂNT ÎNȚĂLĂTIT DE MEC

11.07.2022 Vizualizări: 458

Raționamentele reformării sistemului universitar și de cercetare, procesul de implementare a inițiativei, experiența României și strategia Uniunii Europene în domeniul învățământului universitar și cercetării au fost dezbătute luni, 11 iulie 2022, la emisiunea „Obiectiv comun” de la TVR Moldova.

Perspectivile și barierele reformei, riscurile și avantajele, argumentate de autorități și mediul academic cu referire la reforma sistemului de învățământ și de cercetare au fost discutate de acad. Ion TIGHINEANU, Președinte al Academiei de Științe a Moldovei, și dr. Anatolie TOPALĂ, Ministru al Educației și Cercetării. Totodată, prin ZOOM au intervenit acad. Bogdan C. SIMIONESCU, membru de onoare al AȘM, ex-vicepreședinte al Academiei Române, și dr. Igor ȘAROV, Rector al Universității de Stat din Moldova.

Emisiunea este disponibilă la link-ul <https://www.facebook.com/TVRMoldova/videos/454065099482812/>

Prezidiul AȘM

președinte al AȘM
acad. Ion Tighineanu

vicepreședinte
mem. cor.
**Svetlana
Cojocaru**,
conducător al
Secției Științe
Exacte și
Inginerești

vicepreședinte
mem. cor.
**Victor
Moraru**,
conducător al
Secției Științe
Sociale,
Economice,
Umanistice și
Arte

vicepreședinte
acad.
Boris Gaina,
conducător al
Secției Științe
ale Vieții

secretar
științific
general
**dr. hab. Liliana
Condratcova**

Activitatea Prezidiului AȘM

Pe parcursul anului 2022, a fost asigurat procesul organizatoric al **49 de ședințe** ale Prezidiului AȘM, la care au fost abordate aproximativ **200 subiecte** și aprobate **331 de hotărâri**.

Rapoartele secțiilor aparatului administrativ al Prezidiului AȘM și ale Secției Teritoriale Nord (cu sediul la Bălți) au fost **audiate și aprobate în ședința Prezidiului din 30 ianuarie 2023**.

În total (2019-2022): 192 de ședințe.

Pe parcursul anului 2021, a fost asigurat procesul organizatoric a 58 de ședințe ale Prezidiului AȘM, la care au fost abordate aproximativ 205 subiecte și aprobate 400 de hotărâri

Pe parcursul anului 2020, a fost asigurat procesul organizatoric a 42 de ședințe ale Prezidiului AȘM, la care au fost abordate aproximativ **110 subiecte**.

În anul 2019, au fost organizate 43 de ședințe ale Prezidiului AȘM, la care au fost abordate cca **169 de subiecte**.

Ședințele Prezidiului AȘM au fost organizate în 2019-2022 în conformitate cu prevederile Regulamentului Prezidiului Academiei de Științe a Moldovei (aprobat prin Hotărârea Adunării Generale din 23 aprilie 2019) și cu Planurile de activitate ale Prezidiului Academiei de Științe a Moldovei.

Secțiile de științe ale AȘM – rapoartele de activitate științifică, organizațională și managerială pe 2022 au fost audiate la sesiunea a XI-a Adunării generale din 22 martie 2023.

Secțiile Aparatului Administrativ au raportat despre activitatea în 2022 în ședința Prezidiului AȘM din 30 ianuarie 2023.

Științe ale vieții	
Conducător	dr.hab. acad. Boris Gaina
Adjunct	-
Secretar științific	dr. Gabriela Romanciuc, dr. Leonid Chișlaru
Telefon	(373 22) 27 40 33 / 27 24 53 / 27 07 57 / 21 05 02
Fax	(373 22) 27 07 57 / 23 28 74
E-mail	ssv.asm.md@gmail.com sectiamed@asm.md
Adresă	bir. 321, 330, 332, 334, MD 2001, Chișinău, bd. Ștefan cel Mare și Sfânt 1,

Membrii secției Științe ale Vieții

Membri titulari	Membri corespondenți	Cercetători științifici
1 Ababii Ion	1 Balaur Nicolae	1 Bernic Jana
2 Andrieș Serafim	2 Boincean Boris	2 Bușmachi Galina
3 Cimpoeș Gheorghe	3 Ceban Emil	3 Ciobanu Sergiu
4 Duca Maria	4 Cozari Tudor	4 Erhan Dumitru
5 Furdul Teodor	5 Fala Valeriu	5 Romanciuc Gabriela
6 Gaina Boris	6 Ghicavii Victor	6 Roșca Ion
7 Ghidirim Gheorghe	7 Lupașcu Galina	7 Valica Vladimir
8 Groppa Stanislav	8 Prisacari Viorel	8 Volconovici Liviu
9 Gudumac Eva	9 Șciuca Svetlana	
10 Lacusta Victor	10 Sofroni Dumitru	
11 Paladi Gheorghe	11 Sturza Rodica	
12 Popovici Mihai	12 Ungureanu Laurenția	
13 Rudic Valeriu	13 Vronschih Mihail	
14 Șișcanu Gheorghe	14 Zota Eremia	
15 Toderăș Ion	15 Zubcov Elena	

Științe exacte și ingineresti

Conducător	dr.hab. m.cor. Svetlana Cojocar
Adjunct	dr. hab. Veaceslav Ursachi
Secretar științific	dr. Adelina Dodon, adeladodon@gmail.com
Telefon	(373 22) 27 07 06
Fax	-
E-mail	ssit@asm.md vvursaki@gmail.com
Adresă	bir. 218, MD 2001, Chișinău, bd. Ștefan cel Mare și Sfânt 1,

Membrii secției Științe exacte și ingineresti

Membri titulari	Membri corespondenți	Cercetători științifici
1 Andronati Nicolae	1 Cojocar Svetlana	1 Arîcu Aculina
2 Arnautov Vladimir	2 Dicusar Alexandru	2 Bolun Ion
3 Arușanov Ernest	3 Gaidric Constantin	3 Bostan Viorel
4 Bersuker Isaac	4 Geru Ion	4 Cozma Dumitru
5 Bologa Mircea	5 Lozovanu Dmitrii	5 Dulgheru Valeriu
6 Bostan Ion	6 Macaev Filur	6 Ghendov-Moșanu Aliona
7 Culiuc Leonid	7 Popa Mihail	7 Gonța Maria
8 Duca Gheorghe	8 Țiuleanu Dumitru	8 Kolesnik Alexandru
9 Gulea Aurelian	9 Țucherblat Boris	9 Lozan Vasile
10 Lupașcu Tudor	10 Ungur Nikon	10 Macovei Mihai
11 Sidorenko Anatolie	11 Ursachi Veaceslav	11 Nicoară Igor
12 Simașchevici Alexei	12 Vulpe Nicolae	12 Povar Igor
13 Tighineanu Ion		13 Șikimaka Olga
		14 Țîrșu Mihai
		15 Țîțchiev Inga

Științe sociale, economice, umanistice și arte

Conducător	dr.hab. m.cor. Victor Moraru
Adjunct	dr. Aurelian Dănilă
Secretar științific	dr. Natalia Procop
Telefon	(373 22) 21 07 43
Fax	(373 22) 21 07 43
E-mail	sectia.sseua.asm@gmail.com
Adresă	bir. 218, MD 2001, Chișinău, bd. Ștefan cel Mare și Sfânt 1

Membrii secției Științe sociale, economice, umanistice și arte

Membri titulari	Membri corespondenți	Cercetători științifici
1 Belostecinic Grigore	1 Certan Sergiu	1 Cheibaș Vadim
2 Cimpoi Mihai	2 Cojocar Gheorghe	2 Cimpoeș Dragoș
3 Doga Eugen	3 Dragnev Demir	3 Cojocari Ludmila
4 Druță Ion	4 Gagim Ion	4 Cușnir Valeriu
5 Eșanu Andrei	5 Hadârcă Ion	5 Dănilă Aurelian
6 Guceac Ion	6 Juc Victor	6 Eremia Ion
7 Mustea Gheorghe	7 Matei Valeriu	7 Gagauz Olga
8 Pasat Valeriu	8 Moraru Victor	8 Manolache Constantin
9 Roșca Alexandru	9 Șlapac Mariana	9 Pavel Vasile
10 Rusnac Gheorghe	10 Stratan Alexandru	10 Procop Natalia
	11 Țău Nicolae	11 Sadovei Larisa
		12 Stepanov Georgeta
		13 Țurcanu Andrei

Secția Nord a AȘM

Filiala (Secția) Nord a Academiei de Științe a Moldovei a fost fondată în toamna anului 2006 cu scopul de a monitoriza activitatea de cercetare, inovare și transfer tehnologic în zona de nord a Republicii Moldova în conlucrare cu Universitatea de Stat „Alecu Russo”, IP Institutul de Cercetări pentru culturile de câmp „Selecția”, Institutul de cercetări „Rîf Acvaaparat” ș. a. În decembrie 2018, în urma reformării AȘM, a fost redenumită Filiala Nord a AȘM, iar în decembrie 2019 – Secția Nord a AȘM.

Darea de seamă a activității Secției Nord a AȘM pentru 2019

În cadrul Secției Nord a AȘM activează 2 specialiști.

Capcelea Valeriu, seful Secției Nord, doctor habilitat în filosofie, conferențiar universitar - CV

Telefon de contact: 231-2 47 97; E-mail: vcapcelea@mail.ru; fbasmold@gmail.com

Gavdiuc Ion, specialist principal, responsabil de compartimentul Inovare și Transfer Tehnologic - CV

Telefon de contact:231-2 47 97; E-mail: iongavdiuc@yahoo.com

Secția Nord a AȘM organizează anual Conferințe Științifice naționale și cu participare Internațională care constituie un prilej pentru prezentarea, dezbateră și diseminarea informațiilor din domeniile: tehnică, tehnologii inovaționale și transfer tehnologic, științe ale naturii, ecologice și agricole, științe socio-umane, științe ale educației și arte, economie și drept și dezvoltare regională pentru a cunoaște preocupările și realizările cadrelor științifice și rezidenților *Incubatoarelor de inovare și Parcurilor științifico-tehnologice* din arealul de nord al Republicii Moldova, *Zonei economice libere din Bălți, Agenției de Dezvoltare Regională Nord* în domeniul tematicii abordate, inițierea de noi contacte între specialiști, instituții din țara și de peste hotare, crearea de parteneriate, stimularea creativității cercetătorilor științifici, identificarea și utilizarea de noi tehnici și tehnologii inovaționale, abordarea unor proiecte și participări la programe de instruire și consultanță științifică europene.

Aparat administrativ

Structura aparatului administrativ al Prezidiului include centre, secții, servicii și este aprobată de către Prezidiu. Aparatul administrativ al Prezidiului este condus de șeful aparatului. Anual, se aprobă Planul de activitate al Prezidiului AȘM.

Secțiile aparatului administrativ:

- **Secția management academic și relații externe**
- **Secția finanțe, buget și analiză economică**
- **Secția juridică și resurse umane**
- **Secția logistică**

Misiunea AȘM:

audierea publică a rezultatelor implementării proiectelor din domeniile cercetării și inovării

Comunitatea academică din Republica Moldova este antrenată începând cu 2019 în audierea publică a rezultatelor implementării proiectelor din domeniile cercetării și inovării finanțate de la bugetul de stat (<https://asm.md/audierile-publice>).

În baza acestor rapoarte, completate de rapoartele ministerelor, agențiilor, entităților din domeniile cercetării și inovării, AȘM elaborează Raportul anual asupra stării științei din Republica Moldova, prezentat anual la Guvern și Ministerul Educației și Cercetării până la 15 mai (<https://asm.md/rapoarte-de-activitate>).

Audierile publice ale rezultatelor obținute în cadrul proiectelor de cercetare sunt desfășurate în temeiul Instrucțiunii privind raportarea anuală a implementării proiectelor din domeniile cercetării și inovării (aprobată de ANCD la 05.11.2020 prin ordinul nr. 99).

În 2022 au fost organizate audierile publice la 200 de rapoarte științifice – Programe de stat, etapa anului 2022 (166 de proiecte), proiecte bi-și multilaterale finalizate în 2021 (11) și finalizate în 2022 (3), proiecte de inovare și transfer tehnologic (6), proiecte ITT desfășurate în 2021–2022 (7) și derulate în 2022 (7).

Sintetizat pentru anii 2019-2021:

În 2021 au fost organizate audierile publice la 210 rapoarte științifice – Programe de stat, etapa anului 2021 (166), proiecte bi- și multilaterale finalizate în 2020 (12), proiecte de inovare și transfer tehnologic (8), oferte de soluții de cercetare-inovare privind combaterea și atenuarea impactului pandemiei COVID-19 (22). Pentru prima dată, proiectele de inovare și transfer tehnologic finalizate în anul 2020, au fost examinate în ședința unei comisii mixte a AȘM și ANCD, cu implicarea experților pe compartimentul tehnologic și cel economic.

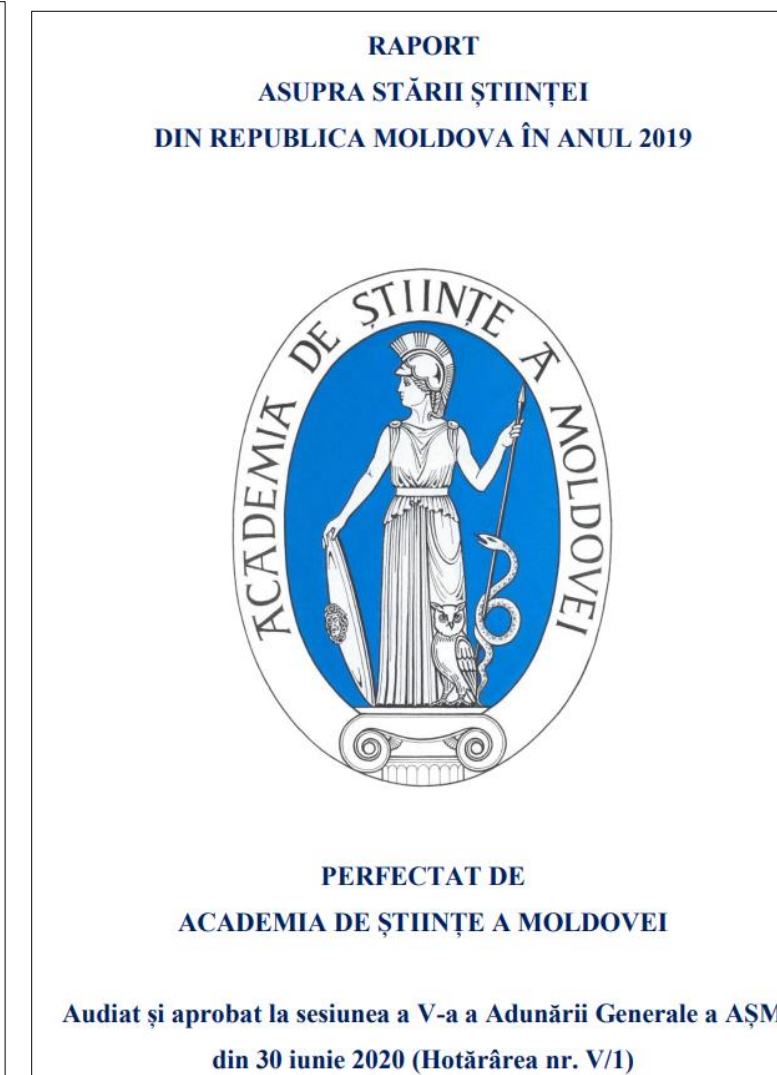
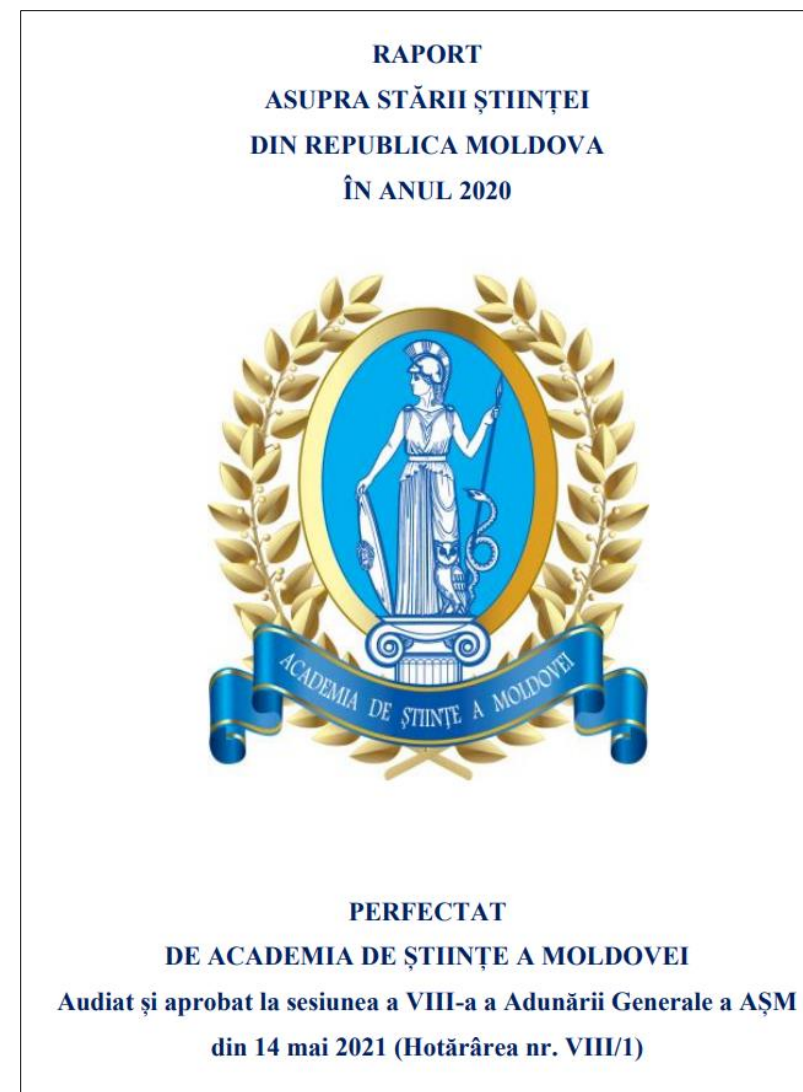
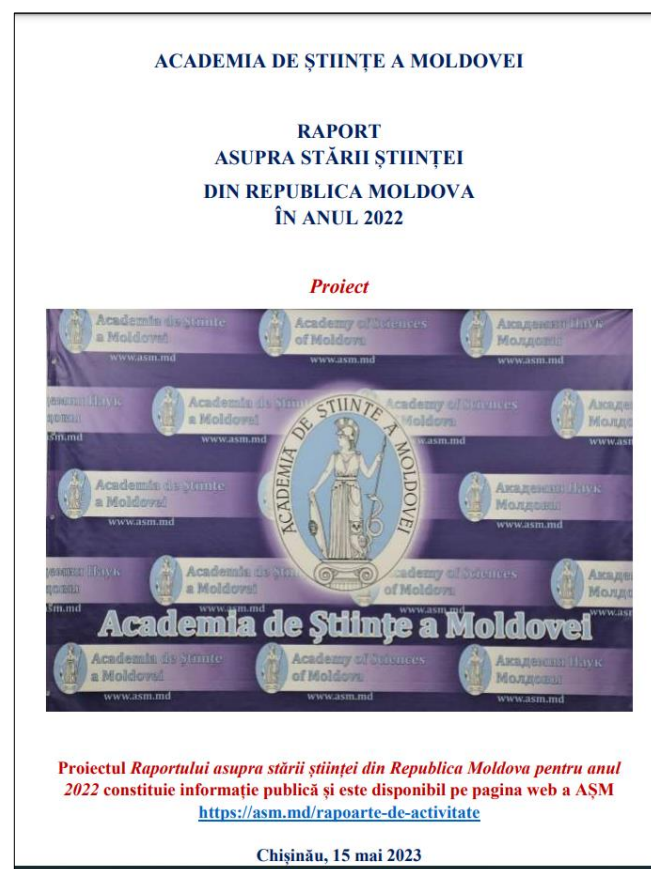
În 2020 au fost audiate publice la 475 de proiecte științifice, dintre care 237 de proiecte de cercetare instituțională, etapa 2019, prelungite și finanțate de MECC; 71 de proiecte științifice finanțate prin concurs de ANCD, dintre care 16 proiecte din cadrul Programelor de Stat pentru anii 2018–2019, 34 de proiecte pentru tineri cercetători, anii 2018–2019 și 2019, 11 proiecte bi- și multilaterale, dintre care 6 inițiative comune de cercetare-dezvoltare STCU în anii 2018–2019 și 5 proiecte din cadrul concursului comun organizat de Consiliul Național pentru Cercetare din Italia (CNCI), anii 2018–2019; 10 proiecte de inovare și transfer tehnologic și de dezvoltare a infrastructurii de inovare finalizate în 2019; 167 Programe de Stat (2020–2023), etapa anului 2020 ș.a.

În 2019 au fost audiate 328 de proiecte, finalizate în 2018: 274 de proiecte instituționale, 13 proiecte din cadrul programelor de stat, 4 proiecte pentru tineri cercetători, 6 proiecte STCU și 2 proiecte din cadrul Programului BMBF Danube Regional. În cadrul celor trei secții ale AȘM au fost audiate 291 rapoarte (144 de proiecte ce țin de domeniul științelor vieții, inclusiv 6 din cadrul Programelor de Stat și 3 proiecte ale tinerilor cercetători; 76 de proiecte din domeniul științelor exacte și ingineresti; 71 de proiecte din domeniul științelor sociale, economice, umanistice și arte, inclusiv 7 proiecte din cadrul Programelor de stat și un proiect al tinerilor cercetători) și 8 rapoarte din cadrul programelor bilaterale și multilaterale – 2 proiecte din cadrul Programului BMBF (Danube Regional Call pentru anii 2017–2019) și 6 proiecte STCU (Inițiative comune de cercetare-dezvoltare STCU, 2017–2019).

Misiunea AȘM: elaborarea rapoartelor anuale asupra stării științei din Republica Moldova

(<https://asm.md/rapoarte-de-activitate>). Au fost elaborate 5 rapoarte pentru anii 2018, 2019, 2020, 2021 și 2022.

AȘM a identificat problemele stringente în domeniul cercetării și inovării, a propus recomandări eficiente, care au fost transmise Președinției, Parlamentului și Guvernului Republicii Moldova

I	Academia de Științe a Moldovei. Raport asupra stării științei din Republica Moldova în anul 2018
	RAPORT ASUPRA STĂRII ȘTIINȚEI DIN REPUBLICA MOLDOVA ÎN ANUL 2018 <i>Sinteză</i> NOTĂ. Raportul asupra stării științei din Republica Moldova în anul 2018 a fost prezentat de dl academician Ion TIGHINEANU, președinte al Academiei de Științe a Moldovei, în cadrul Sesiunii a IV-a a Adunării Generale a membrilor AȘM din 12 iulie 2019. Raportul asupra stării științei a fost audiat și aprobat în cadrul Sesiunii a IV-a a Adunării Generale a membrilor AȘM (Hotărârea Adunării Generale nr. IV/1 din 12 iulie 2019) în conformitate cu prevederile art. 64 lit. l) al Codului cu privire la știință și inovare al Republicii Moldova nr. 259-XV din 15 iulie 2004 (republicat) și pct. 7 din Statutul AȘM, aprobat la Adunarea Generală a membrilor AȘM (Hotărârea nr. I/2 din 24 ianuarie 2019). ARGUMENT Reforma, inițiată prin Legea nr. 190 din 21.09.2017 pentru modificarea și completarea unor acte legislative și realizată în contextul punerii în aplicare a Strategiei privind reforma administrației publice pentru anii 2016–2020, a inclus o serie de schimbări pentru mai multe structuri din diverse domenii de interes public, inclusiv din sfera asigurării calității cercetării și inovării. În conformitate cu Codul cu privire la știință și inovare al Republicii Moldova nr. 259 din 15 iulie 2004 (republicat) și potrivit Hotărârii Guvernului nr. 50 din 16.01.2018, organizațiile de drept public din domeniile cercetării și inovării din cadrul AȘM (19 institute) au fost transferate în subordinea noului fondator – Ministerul Educației, Culturii și Cercetării (MECC). Având în vedere modificările la Codul cu privire la știință și inovare, elaborarea politicii naționale în domeniile cercetării și inovării este asigurată de MECC, iar implementarea politicii statului și administrarea bugetului aprobat pentru finanțarea proiectelor fac parte din atribuțiile Agenției Naționale pentru Cercetare și Dezvoltare (ANCD), instituită de Guvernul Republicii Moldova în 2018. Pentru evaluarea calității în cercetare și educație, prin Hotărârea Guvernului nr. 201 din 28.02.2018, prin absorbție a CNAA, ANACIP și Inspectoratului Școlar Național, a

La 10 noiembrie 2022, în cadrul ședinței solemne a Adunării Generale, Academia de Științe a Moldovei și-a desemnat laureații premiului, ediția anului 2022. Premiile Academiei de Științe a Moldovei pentru rezultate științifice valoroase obținute în anii 2020–2021 în domeniul științelor sociale, economice, umanistice și arte, Premiul pentru tineri cercetători, precum și Premiul pentru promovarea științei în mass-media.

Ședința a fost consacrată Zilei Internaționale a Științei pentru Pace și Dezvoltare.

În perioada 2019–2022, AȘM a organizat 4 ediții ale concursului Premiile AȘM pentru realizări științifice valoroase. Noutatea desfășurării concursului constă în următoarele aspecte:

- A fost elaborat și aprobat Regulamentul de desfășurare a concursului în redacție nouă prin Hotărârea Prezidiului AȘM nr. 298 din 30 iulie 2021;
- Premiile AȘM au fost instituite pe domenii, pentru rezultate științifice valoroase obținute în doi ani;
- S-a stabilit decernarea premiilor pentru rezultate marcante obținute în ultimii doi ani: în domeniile științelor vieții și științelor exacte și ingineresti în anul impar, iar în domeniul științelor sociale, economice, umanistice și arte – în anul par. Premiul pentru tineri cercetători „Boris Melnic” (în corespundere cu domeniile științifice stabilite pentru concurs), precum și premiul pentru promovarea științei în mass-media „Pârghia lui Arhimede” (în domeniul presei scrise, radio și TV), se decernează anual;
- A fost exclus Formularul de autoevaluare, experții punând accent pe calitatea cercetărilor și nu punctajul acumulat.

**Premiul AȘM,
ediția anului
2022.
Domeniul
științelor sociale,
economice,
umanistice și
arte**

**Premiul AȘM,
ediția anului
2020.
Domeniul
științelor sociale,
economice,
umanistice și
arte**

**Premiul AȘM,
ediția anului
2021.
Domeniul
științelor ale
vieții, științelor
exacte și
ingineresti**

Premiul AȘM, ediția anului 2019. Domeniul științelor ale vieții, științelor exacte și ingineresti

Lista laureaților Premiilor Academiei de Științe a Moldovei

2019-11-11

În conformitate cu Hotărârea nr. 158 din 6 noiembrie 2019 a Prezidiului AȘM, lista laureaților Premiilor AȘM pentru rezultate științifice de valoare obținute în anul 2018 în domeniile științelor vieții, științelor exacte și ingineresti sau pentru promovarea științei în mass-media este următoarea:

- 1) **Premiul în domeniul Biologie și ecologie „Alexandru Ciubotaru”** – academician, profesor universitar Maria DUCA (Universitatea de Stat „Dimitrie Cantemir”), pentru ciclul de lucrări „Studii genetico-moleculare aplicate în biotehnologiile moderne de cultivare a florii-soarelui”.
- 2) **Premiul în domeniul Medicină „Constantin Țîbîrnă”** – doctor habilitat în medicină, profesor universitar Viorel NACU (Universitatea de Stat de Medicină și Farmacie „Nicolae Testemițanu”), pentru ciclul de lucrări „Fenomene de micro-mișcare la interfața implant-os: studiu biomecanic și histomorfometric”.
- 3) **Premiul în domeniul Agricultură „Ilie Untilă”** – doctor habilitat Eugeniu ALEXANDROV (Institutul de Genetică, Fiziologie și Protecție a Plantelor al Ministerului Educației, Culturii și Cercetării), pentru ciclul de lucrări „Genotipuri interspecifici rizogeni de viță-de-vie cu rezistență sporită față de factorii biotici și abiotici”.
- 4) **Premiul în domeniul Inginerie „Ion Hăbășescu”** – doctor habilitat în științe fizico-matematice, profesor universitar Ghenadii KOROTCENKOV (Universitatea de Stat din Moldova), pentru ciclul de lucrări „Senzori de gaze convertoare termoelectrice pe bază de oxizi metalici”.
- 5) **Premiul în domeniul Matematică și Informatică „Constantin Sibirschi”** – doctor în științe fizico-matematice, conferențiar universitar Valeriu UNGUREANU (Universitatea de Stat din Moldova), pentru ciclul de lucrări „Teoria Jocurilor și Controlului Pareto-Nash-Stackelberg”.
- 6) **Premiul în domeniul Chimie „Nicolae Gărbălău”** – doctor habilitat în chimie, profesor cercetător Fliur MACAEV (Institutul de Chimie al Ministerului Educației, Culturii și Cercetării), pentru ciclul de lucrări „Compuși și materiale pentru dezvoltarea medicamentelor și aplicații biomedicale”.
- 7) **Premiul în domeniul Fizică „Vsevolod Moscalenco”** – membru corespondent al AȘM, doctor habilitat în științe fizico-matematice, profesor universitar Ion GERU (Institutul de Chimie al Ministerului Educației, Culturii și Cercetării), pentru ciclul de lucrări „Simetria de inversare a timpului: operatori pentru sistemele cu spin”.
- 8) **Premiul pentru tineri cercetători „Boris Melnic”** – doctor în științe tehnice Eugenia COVALIOV (Universitatea Tehnică a Moldovei), pentru ciclul de lucrări „Modificările biochimice și tehnologice ale nucilor pe parcursul prelucrării și păstrării”.
- 9) **Premiul pentru promovarea științei în mass-media „Pârghia lui Arhimede”** – Andrei VIZIRU (Compania Publică Teleradio-Moldova).
- 10) **Premiul pentru promovarea științei în mass-media „Pârghia lui Arhimede”** – Nicolae BECCIU (Compania Publică Teleradio-Moldova).

ALEGEREA MEMBRILOR CORESPONDENȚI AI ACADEMIEI DE ȘTIINȚE A MOLDOVEI LA LOCURILE VACANTE DE MEMBRU CORESPONDENT

În temeiul prevederilor articolelor 24, 65, 72 ale Codului cu privire la știință și inovare al Republicii Moldova nr. 259-XV din 15 iulie 2004 (republicat), al Statutului Academiei de Științe, aprobat prin Hotărârea Adunării Generale a Academiei de Științe nr. I/2 din 24 ianuarie 2019 (cu modificările ulterioare), punctelor 8-12 ale Regulamentului privind alegerea membrilor titulari (academicieni), membrilor corespondenți și membrilor de onoare ai Academiei de Științe a Republicii Moldova, aprobat prin Hotărârea Adunării Generale a membrilor Academiei nr. IV/1 din 26 octombrie 2022, Prezidiul AȘM, pe baza Hotărârii nr. 249 din 12 decembrie 2022 anunță:

1) Concursul privind alegerea membrilor corespondenți ai Academiei de Științe a Republicii Moldova pentru locurile vacante de membru corespondent după cum urmează:

Secția de științe	Profilul științific	Numărul de locuri
Secția științe exacte și ingineresti	111. Matematică pură	1
	112. Matematică aplicată	1
	133. Fizica sistemelor macroscopice	1
	143. Chimie organică	2
Secția științe ale vieții	Agricultură, biologie și mediu	
	164. Biologia vegetală	1
	165. Biologia omului și animalelor	1
	166. Ecologie și protecția mediului	1
	411. Agronomie	1
	451. Siguranța alimentelor	1
	Medicină	
	321. Medicină generală	3
	322. Pediatrie	1
	323. Stomatologie	1
Secția științe sociale, economice, umanistice și arte	521. Economie, business, administrare	1
	531. Pedagogie generală	1
	562. Relații internaționale	1
	611. Istorie	1
	622. Literatură	1

* Profilurile științifice sunt prezentate conform Nomenclatorului specialităților științifice aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 199 din 13 martie 2013 (<http://www.cnaa.md/dispositions/2015/02032016/>)

- 2) Dreptul de a propune candidați pentru alegerile în calitate de membru corespondent, conform profilurilor anunțate, este rezervat consiliilor științifice ale organizațiilor din domeniile cercetării și inovării (a nu se confunda cu consiliile științifice din cadrul universităților/consorțiilor care asigură coordonarea activității de doctorat și nu au această prerogativă) și senatelor de la instituțiile de învățământ superior. Membrii titulari și membrii corespondenți ai AȘM au dreptul de a recomanda candidați pentru orice profil al Secțiilor în cauză, din care fac parte (luându-se în considerare domeniul de competență al membrului AȘM).
- 3) Fiecare organizație și membru al Academiei de Științe poate recomanda doar o singură candidatură pentru fiecare loc din cadrul unui profil.
- 4) Desemnarea candidaților de către organele colegiale se face prin vot secret cu majoritate de voturi.
- 5) Candidatul recomandat ca membru corespondent prezintă la Secția juridică și resurse umane, în termen de o lună din ziua publicării prezentului anunț, următoarele documente:
- cerere de participare la concursul de alegere, cu indicarea profilului;
 - recomandarea argumentată a organizațiilor și/sau a personalităților specificate în pct. 10, autenticată în modul stabilit;
 - curriculum vitae;
 - fișa personală de evidență a cadrelor;
 - referința amplă privind activitatea științifică (max. 5 pagini);
 - lista lucrărilor publicate și, după caz, a brevetelor;
 - cele mai semnificative lucrări editate;
 - două fotografii color (4,5×6 cm);
 - acordul pentru procesarea datelor personale.
- 6) Dosarul complet va fi prezentat la Academia de Științe a Republicii Moldova (bd. Ștefan cel Mare și Sfânt, nr. 1).
- Program de lucru: luni-vineri, orele 08.00 – 17.00, pauză de masă: 12.00 – 13.00.
- Persoana responsabilă – Lilia Cojuhari, specialist principal în Secția juridică și resurse umane a AȘM, biroul nr. 108, tel.: 022-27-42-62
- Dosarele vor fi depuse în perioada 15 decembrie 2022 – 16 ianuarie 2023.
- Regulamentul privind alegerea membrilor titulari (academicieni), a membrilor corespondenți și a membrilor de onoare ai Academiei de Științe a R. Moldova, aprobat prin Hotărârea Adunării generale a membrilor Academiei de Științe a Republicii Moldova nr. IV/1 din 26 octombrie 2022, disponibilă pe pagina oficială a AȘM https://asm.md/sites/default/files/2022-11/Regulament_alegeri_aprobat%20AG%2026.10.2022.pdf.
- PREZIDIUL AȘM**

**Alegerile au
demarat la
12 decembrie
2022**

**Adunarea
generală din
10 martie
2023**

Alte concursuri organizate de AȘM în 2022

ACADEMIA DE ȘTIINȚE A MOLDOVEI

anunță CONCURS REPETAT privind selectarea candidatului la funcția de membru al Consiliului Superior al Procurorilor din rândul societății civile

În conformitate cu Hotărârea Prezidiului AȘM nr. 124 din 14 iunie 2022, se anunță prelungirea concursului privind selectarea candidatului la funcția de membru al Consiliului Superior al Procurorilor din rândul societății civile, desemnat de Academia de Științe a Moldovei.

Concursul se desfășoară în temeiul prevederilor art. 69 al Legii cu privire la procuratură (nr. 3 din 25.02.2016, Monitorul Oficial nr. 69-77/113 din 25.03.2016) cu modificările ulterioare și ale Regulamentului privind modul de organizare și desfășurare a concursului de selectare a candidatului la funcția de membru al Consiliului Superior al Procurorilor din rândul societății civile, desemnat de Academia de Științe a Moldovei (aprobat prin Hotărârea Prezidiului AȘM nr. 422 din 21 decembrie 2021 cu modificările și completările ulterioare).

La concurs pot participa persoanele care întrunesc condițiile stabilite de Legea cu privire la Procuratură, de Regulamentului privind modul de organizare și desfășurare a concursului de selectare a candidatului la funcția de membru al Consiliului Superior al Procurorilor din rândul societății civile, desemnat de Academia de Științe a Moldovei și care, după anunțarea concursului, au depus cerere de participare în termenul stabilit.

Pentru funcția de membru al Consiliului Superior al Procurorilor poate candida persoana care corespunde următoarelor cerințe:

- a) deține cetățenia Republicii Moldova;
- b) cunoaște limba de stat;
- c) are capacitatea de exercițiu deplină;
- d) posedă studii superioare juridice;
- e) are experiență în domeniul dreptului de cel puțin trei ani;
- f) se bucură de o reputație ireproșabilă;
- g) are vârsta de cel mult 65 ani;

Dosarul de participare la concurs trebuie să conțină:

- 1) cererea de înscriere la concurs;
- 2) scrisoarea de motivare;
- 3) curriculum vitae;
- 4) copia actului de identitate;
- 5) copia diplomei de studii superioare complete în drept sau echivalentul acesteia și alte acte de studii relevante;
- 6) copia actelor care confirmă experiența în câmpul muncii (*cartelul de muncă, contractul etc.*);
- 7) certificat de la locul de muncă cu indicarea funcției deținute;
- 8) cazierul judiciar;
- 9) certificatul medical de sănătate, inclusiv narcologic și psihiatric.
- 10) declarația de integritate, conform anexei la Legea nr. 132 din 17 iunie 2016 cu privire la Autoritatea Națională de Integritate.
- 11) recomandarea Consiliului Științific/Senatului organizațiilor din domeniile cercetării și inovării sau a organizațiilor obștești din domeniu.
- 12) numele, prenumele, IDNP-ul candidatului;
- 13) funcția deținută la momentul depunerii cererii;
- 14) funcția pentru care candidează;
- 15) datele de contact (adresă, telefon, e-mail) ale candidatului.

Candidatul depune dosarul de participare la concurs în Secția juridică și resurse umane a aparatului administrativ al Prezidiului Academiei de Științe a Moldovei până la data de 30 iunie 2022 inclusiv, ora 17.00, biroul 108, tel. 022 274262, eliberându-i-se o confirmare privind recepționarea acestuia.

Persoana care a depus dosarul de participare incomplet sau după expirarea termenului-limită este exclusă din concurs.

Concursul de selectare a candidatului la funcția de membru al Consiliului Superior al Procurorilor constă în:

- a) preselecția candidaților, care presupune verificarea, în baza dosarelor depuse, a întrunirii condițiilor stabilite de participare la concurs;
- b) interviul, susținut în fața Comisiei în vederea testării cunoașterii domeniului și a aspectelor privind exercitarea atribuțiilor funcționale în calitate de membru al Consiliului Superior al Procurorilor.

Prestația candidatului este apreciată de membrii Comisiei prin acordarea unui punctaj de la 1 la 10.

După examinarea și evaluarea dosarelor de participare la concurs depuse, în termen de cel mult șapte zile de la expirarea termenului de înscriere, Comisia selectează candidații care îndeplinesc condițiile stabilite de participare la concurs și afișează pe pagina web oficială a Academiei de Științe a Moldovei lista candidaților preselecți pentru a participa la interviu.

Candidații la funcția de membru al Consiliului Superior al Procurorilor audiați de către Comisie sunt evaluați în baza următoarelor criterii:

- a) independență și integritate;
- b) competență și profesionalism;
- c) experiența pozitivă în activitatea juridică, în activitatea de cercetare științifică și învățământul juridic superior, în activitatea obștească.
- d) lipsa conflictelor de interese.

CONCURSUL PREȘEDINȚILOR CELOR TREI ACADEMII DE ȘTIINȚE – REPUBLICA MOLDOVA, UCRAINA ȘI BELARUS

25 ianuarie 2022, Premiul celor trei academii a fost decernat domnului Mircea Baznat, dr. în științe fizico-matematice, cercetător științific superior la Institutul de Fizică Aplicată, pentru ciclul de lucrări „Studiul proprietăților materiei nucleare la acceleratoarele de protoni și nuclee”, precum și doamnei Natalia Kazak, dr. în științe tehnice, cercetător științific și domnului Sergiu Ivașcu, dr. în științe tehnice, cercetător științific superior la Institutul de Fizică Aplicată, pentru ciclul de lucrări „Tehnologii inovative de performanță ridicată pentru formarea mecano-fizico-chimică de precizie a suprafeței pieselor: metode de prelucrare și control.

RELATII EXTERNE

Academia de Științe a Moldovei promovează calitatea și inovarea în cercetarea științifică prin implicarea activă în: sprijinirea implementării politicilor Uniunii Europene, inclusiv a Programului cadru pentru competitivitate și inovare al UE - Orizont Europa; stabilirea de acorduri de colaborare și parteneriate cu organisme internaționale, în vederea finanțării de proiecte de cercetare, care să permită creșterea vizibilității și competitivității științei pe plan internațional.

17 octombrie 2022: semnat Acord de cooperare științifică cu Academia de Științe a Letoniei

AȘM a continuat seria de prelegeri publice în diverse domenii de știință, cu abordarea celor mai stringente subiecte, în cadrul cărora participanții au avut oportunitatea de a obține claritate și răspunsuri la unele întrebări, cât și un suport semnificativ privind analiza situației actuale, identificarea problemelor și soluțiilor în anumite domenii concrete etc.

AȘM și-a continuat rolul de membru activ în cadrul Federației Europene a Academiilor de Științe.

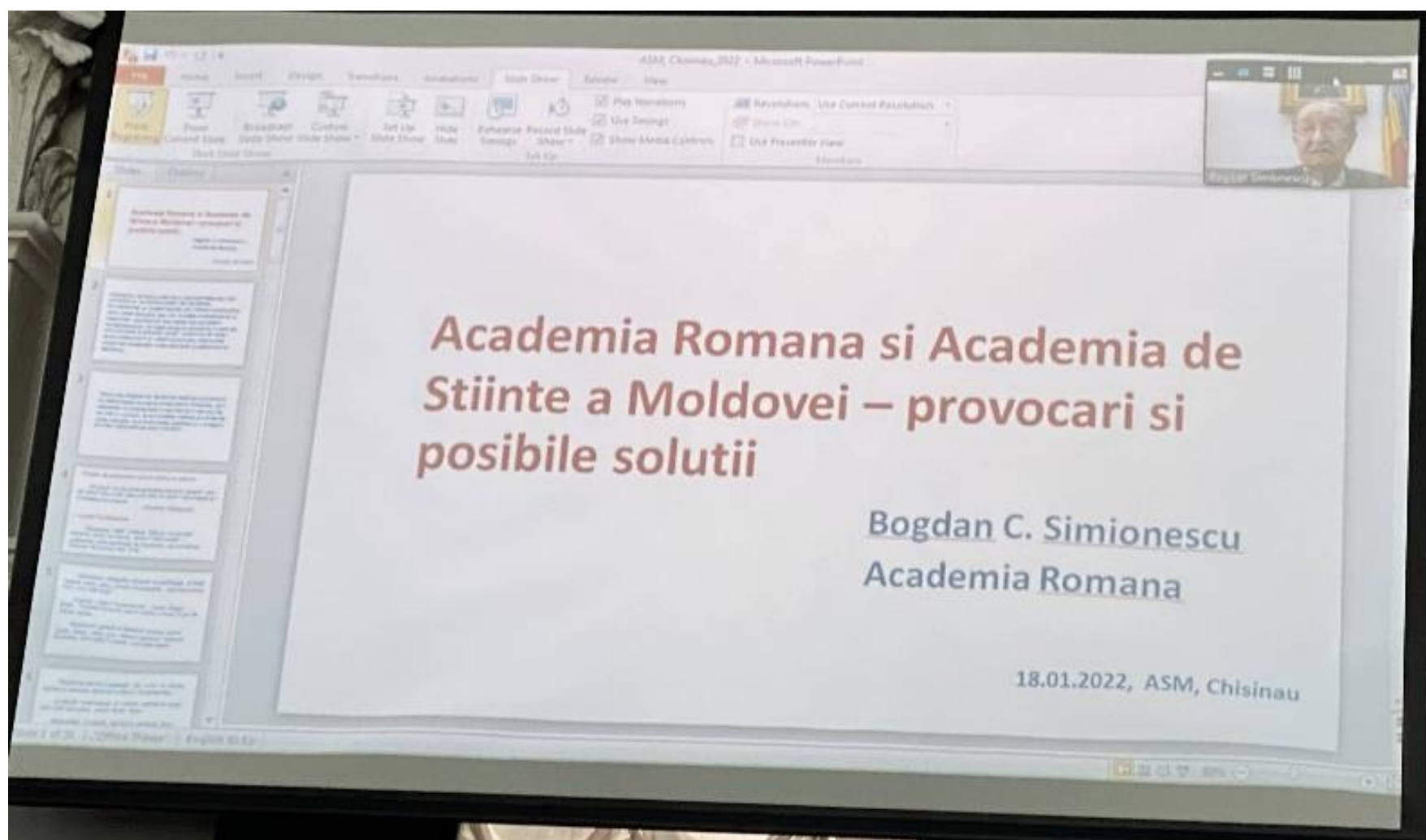
În curs de reexaminare și perfectare se află alte acorduri de colaborare științifică – Acordul între AȘM și Academia de Științe din Polonia, Acordul între AȘM și Academia de Științe din Ungaria.

Academia de Științe a Moldovei, în calitate de instituție-gazdă a Serviciilor de Rețea EURAXESS din Republica Moldova, începând cu anul 2011, își continuă activitatea prin menținerea portalului național EURAXESS. Au fost organizate ședințe cu Punctele Locale de Contact privind metodologia acordării serviciilor de consultanță, pentru implementarea în practică a prevederilor Cartei Europene a Cercetătorilor. Actualmente, Academia de Științe a Moldovei are un proiect pentru implementarea principiilor Programului EURAXESS, susținut financiar de Comisia Europeană din cadrul Programului de Cercetare și Inovare al Uniunii Europene Orizont Europa.

În contextul evenimentelor dedicate Zilei Europei, precum și în contextul Apelului Academiei Române de a crea o **Platformă continentală** de comunicare științifică în vederea menținerii păcii, Academia de Științe a Moldovei a organizat, la 24 mai 2022, Conferința științifică internațională „Platforma Europeană pentru Pace”.

Academia de Științe a Moldovei în serviciul societății

18 ianuarie 2022, Acad. Bogdan C. Simionescu, vicepreședinte al Academiei Române, membru de Onoare al Academiei de Științe a Moldovei, a susținut la AȘM Lecția publică „Academia Română și Academia de Științe a Moldovei – provocări și posibile soluții”

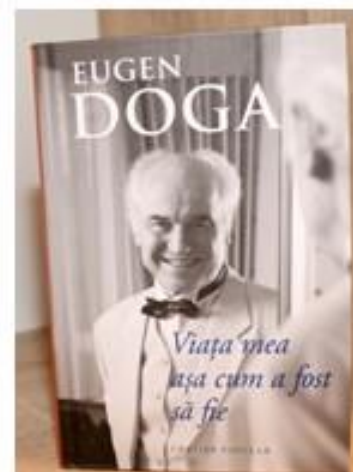

SALA DE LECTURĂ A ACADEMIEI DE ȘTIINȚE A MOLDOVEI. 2019–2022

Sala de lectură a AȘM - un loc perfect pentru organizarea conferințelor științifice, întrunirilor de lucru, vizitele ambasadurilor acreditați în Republica Moldova, lecții cu studenții și masteranzii, filmări video etc.

Sala de lectură a AȘM

18 ianuarie 2022: Ziua Națională a Culturii marcată la AȘM

25 ianuarie 2022, Președintele Academiei Naționale de Științe din Ucraina, academicianul Anatoly Zagordny, a susținut Lecția publică „Evoluții recente în cercetarea fundamentală și aplicată la Academia Națională de Științe din Ucraina” („Recent Developments in Basic and Applied Research at the National Academy of Sciences of Ukraine”)

25.01.2022, 14:00 | "Evoluții recente în cercetare la Academia Națională de Științe din Ucraina"

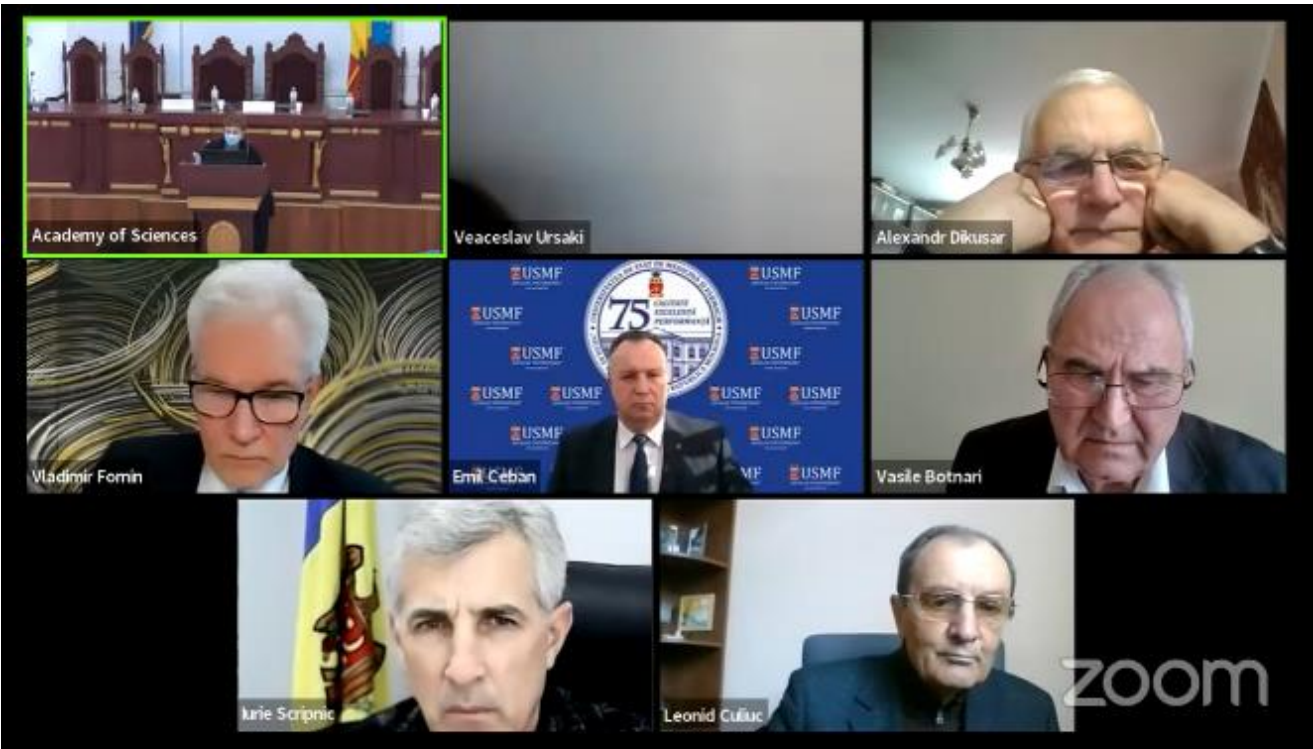

25.01.2022, 14:00 | "Evoluții recente în cercetare la Academia Națională de Științe din Ucraina"

Platforma „Științele fundamentale pentru dezvoltarea durabilă a societății”. Coordonator: profesorul Vladimir Fomin, doctor habilitat în științe fizice și matematice, Institutul Leibniz de Cercetări în domeniul corpului solid și științei materialelor din Dresda, Germania, Membru de Onoare al Academiei de Științe a Moldovei.

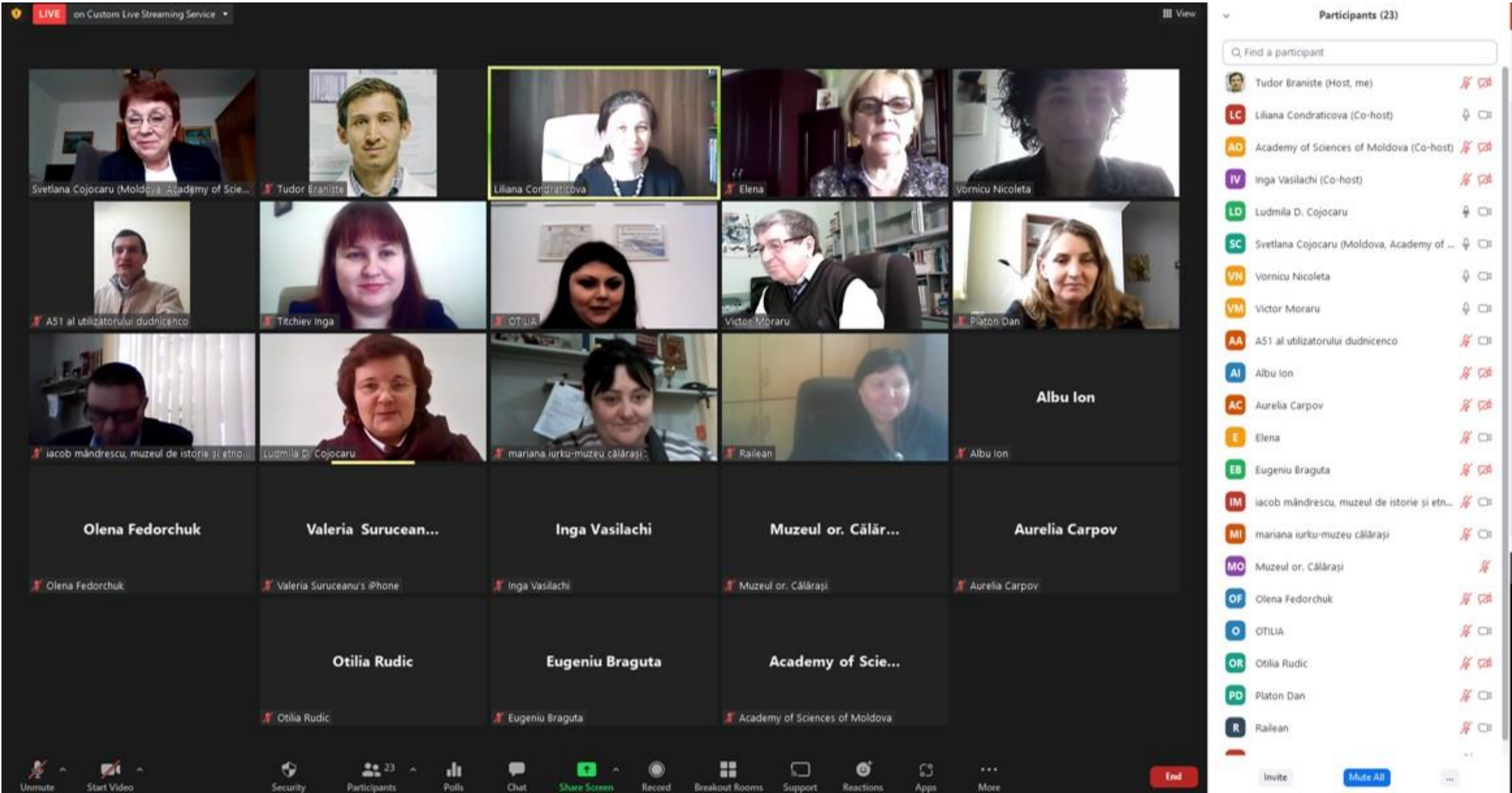
25.01.2022, 14:00 | "Evoluții recente în cercetare la Academia Națională de Științe din Ucraina"

1.02.2022, 14:00 | Profesorul Vladimir FOMIN (Germania) va susține două lecții publice la AȘM

11 februarie 2022, Profesorul Vladimir Fomin, a susținut două lecții publice: „Organizarea și finanțarea cercetării științifice în Germania” și „Rolul și importanța științei fundamentale în secolul XXI”

22 februarie 2022, cea de-a cincea ediție a conferinței științifice internaționale „Patrimoniul cultural de ieri – implicații în dezvoltarea societății durabile de mâine”, desfășurată în contextul Zilei Internaționale a femeilor cu activități în domeniul științei.

9 martie 2022, în contextul declanșării războiului de Rusia în Ucraina, la 24 februarie 2022, dr. hab. în științe politice, prof. univ. Victor Juc, director al Institutului de Cercetări Juridice, Politice și Sociologice, membru al Secției Științe Sociale, Economice, Umanistice și Arte a AȘM, a susținut prelegerea publică „Impactul conflictului armat din Europa de Est asupra securității internaționale”

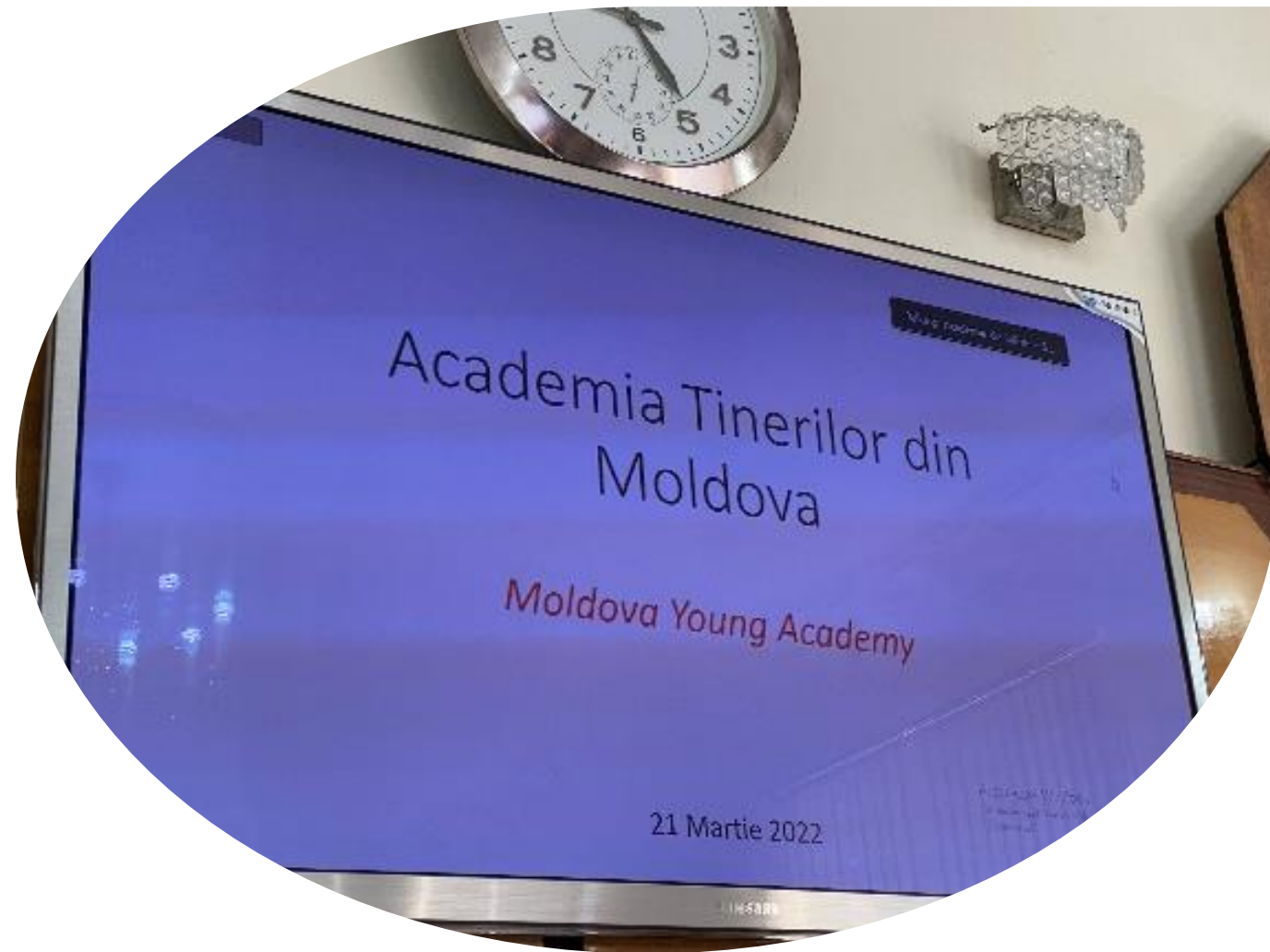

24 mai 2022, AȘM a organizat Conferința Științifică Internațională „Platforma Europeană pentru Pace”

22 martie 2022, masa rotundă „Prezentul și perspectivele patrimoniului cultural”.

La AȘM a fost fondată Academia Tinerilor. 21 martie 2022, ședința de constituire a Academiei Tinerilor din Moldova

8 aprilie 2022, workshop-ul „Starea actuală a pisciculturii în bazinul râului Prut și perspectivele ei de ameliorare”, organizat în cadrul proiectului transfrontalier „Unirea eforturilor pentru creșterea peștilor sănătoși în sistemele de acvacultură din bazinul râului Prut”– TeamUp Healthy Fish, realizat de Institutul de Zoologie în colaborare cu Universitatea de Științele Vieții „Ion Ionescu de la Brad” din Iași.

24-25 martie 2022, Conferința științifică națională cu participare internațională „Chirurgia personalizată la adulți și copii – chirurgia viitorului (anomaliile congenitale, afecțiunile pretumorale, tumorile benigne și maligne la copii)”. Organizatori: AȘM, Universitatea de Stat de Medicină și Farmacie „Nicolae Testemițanu”, Academia de Științe Medicale din Republica Moldova

6 mai 2022, prelegerea publică „Provocări economice și demografice în dezvoltarea Republicii Moldova”, susținută de mem. cor. Alexandru Stratan, rector ASEM și dr. hab., Olga Gagauz, vicedirector pentru activitate științifică al Institutului Național de Cercetări Economice

25 aprilie 2022, Conferința națională științifico-practică cu participare internațională „Malaria: prevenire, diagnostic și supraveghere”.

**Vizita ES Daniel Ioniță, Ambasador al României în
Republica Moldova, la Academia de Științe a
Moldovei, 23 martie 2022**

**5 mai 2022, E.S. Yan Wenbin, Ambasador
Extraordinar și Plenipotențiar al Republicii
Populare Chineze în Republica Moldova a vizitat
Academia de Științe a Moldovei**

7 mai 2022, conferința științifică „Alexandru Marghiloman, artizan al Unirii Basarabiei cu România – un destin în istorie”

20-21 mai 2022, Secția Teritorială Nord a Academiei de Științe a Moldovei (cu sediul la Bălți), conferința științifică cu participare internațională „Știința în Nordul Republicii Moldova: realizări, probleme, perspective”.

12 iunie 2022 – Ziua Academiei de Științe a Moldovei

31 august 2022 – Sărbătoarea Națională Limba Noastră cea Română, omagierea acad. Mihai Cimpoi la 80 de ani, înmânarea însemnelor membrului de onoare al AȘM acad. Răzvan Theodorescu și scriitorului Theodor Codreanu

6 iulie 2022, Institutul de Istorie, în colaborare cu Biblioteca Științifică (Institut) „Andrei Lupan”, a lansarea volumului „Societatea medievală și modernă a românilor. În onoarea lui Demir Dragnev la 85 de ani”, coordonat de: dr. hab. Gheorghe Cojocaru, dr. hab. Igor Cereteu, Editura Academiei Române. București-Brăila, 2021

17 iulie 2022, Centrul Academic Internațional Eminescu, manifestare In Memoriam membrului corespondent Nicolae Dabija, membru de onoare al Academiei Române, „Nicolae Dabija, poet al destinului românesc”.

27 iunie 2022, Institutul Științifico-Practic de Biotehnologii în Zootehnie și Medicină Veterinară Conferința științifico-practică națională „Genofondul animalelor de fermă – baza sectorului zootehnic, probleme, soluții și perspective în Republica Moldova”.

3-6 iulie 2022, Școala de vară „Inovații în nanomedicină” în cadrul Proiectului NanoMed Twin. Profesorul Hiroshi Amano, Universitatea din Nagoya, Japonia, laureat al Premiului Nobel pentru fizică, a susținut prelegerea publică „Foaia de parcurs pentru realizarea, cu ajutorul materialelor semiconductoare noi, a unei societăți cu neutralitate la carbon” („Roadmap to Realize Carbon Neutral Society with New Semiconductor Materials”)

În contextul Anului Internațional al Științelor Fundamentale pentru Dezvoltare Durabilă, declarat de Adunarea Generală a ONU la 2 decembrie 2021, AȘM a realizat înregistrări video cu savanți notorii din țară și din străinătate: prof. Konstantin Novoselov (<https://youtu.be/ai3cT0laqSs>), acad. Leonid Culiuc (<https://www.youtube.com/watch?v=nLM2QD8EP9Q>), acad. Isaak Bersuker (<https://www.youtube.com/watch?v=dtp1PwlCDEk>), mem. cor. Alexandru Stratan (<https://www.youtube.com/watch?v=3vRnyxaxVAI>), mem. cor. Constantin Gaiandric (<https://youtu.be/K-0Xc7QxEgU>)

29 august 2022, Centrul Academic Internațional Eminescu a organizat Masa rotundă „Vița-de-vie - izvor de admirație, inspirație și mândrie din moși-strămoși”, lansate volumele „Universalitatea viței-de-vie” („The universality of grapevine”) și „Enciclopedie de viticultură ecologică”.

16 septembrie 2022, Lansarea volumelor „Universalitatea Viței-de-vie”, editura „Lexon Prim”, ediția a doua completată și revizuită, și „Academician Boris Gaina. Biobibliografie”, editor Biblioteca Științifică (Institut) „Andrei Lupan”

**Lansare de carte „Retrospectivă diplomatică”,
dr. hab., prof. univ. Aurelian Dănilă,
20 septembrie 2022**

**6 septembrie 2022, Academia de Științe a
Moldovei și Muzeul Național de Istorie a
Moldovei au organizat Masa rotundă
*Arheologia Republicii Moldova prin prisma
relațiilor moldo-germane***

21 septembrie 2022, la Academia de Studii Economice a fost deschisă expoziția internațională EXCELENT IDEA – 2022 care readuce creativitatea și inovația în atenția cercetătorilor, mediului de afaceri și a societății

Conferința Științifică Internațională „Patrimoniul cultural de ieri – implicații în dezvoltarea societății durabile de mâine”, ediția a VI-a, 27-28 septembrie 2022

Yesterday's cultural heritage – contribution to the development of tomorrow's sustainable society

Patrimoniul cultural de ieri – implicații în dezvoltarea societății durabile de mâine

Supliment al revistei științifice „Authentication and Conservation of Cultural Heritage. Research and Technique” (Iași, România), vol. IV
Iași – Chișinău, 27-28 septembrie 2022
Conferința științifică internațională, ediția a VI-a
Editor: Liliana Condricova

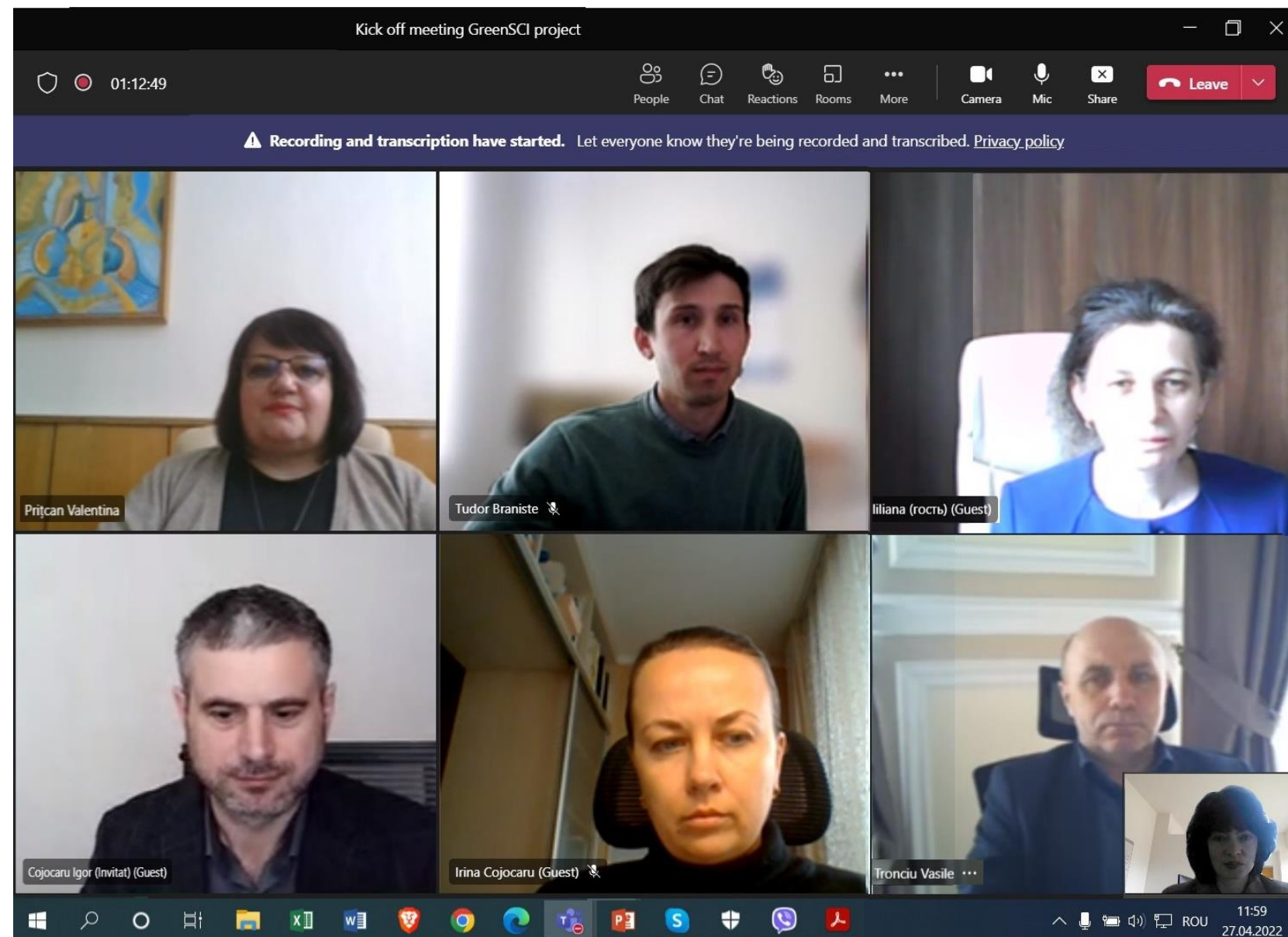
22 septembrie, Simpozion cu participare internațională „Infecția COVID-19 la copii – riscuri, complicații și consecințe evolutive”

27 septembrie 2022 – Anul Științelor Fundamentale, conferință științifică internațională

27 aprilie 2022, ședința de lansare (kick off meeting) a proiectului GREEN SCIENCE AT THE SERVICE OF HEALTHY SOCIETY – GreenSCI

**Conferința de presă a organizatorilor evenimentului
Noaptea cercetărilor europeni–2022,
27 septembrie 2022**

**NOAPTEA CERCETĂTORILOR EUROPENI –
CÂND ȘTIINȚA DEVINE PE ÎNȚELESUL TUTUROR, 30 SEPTEMBRIE 2022**

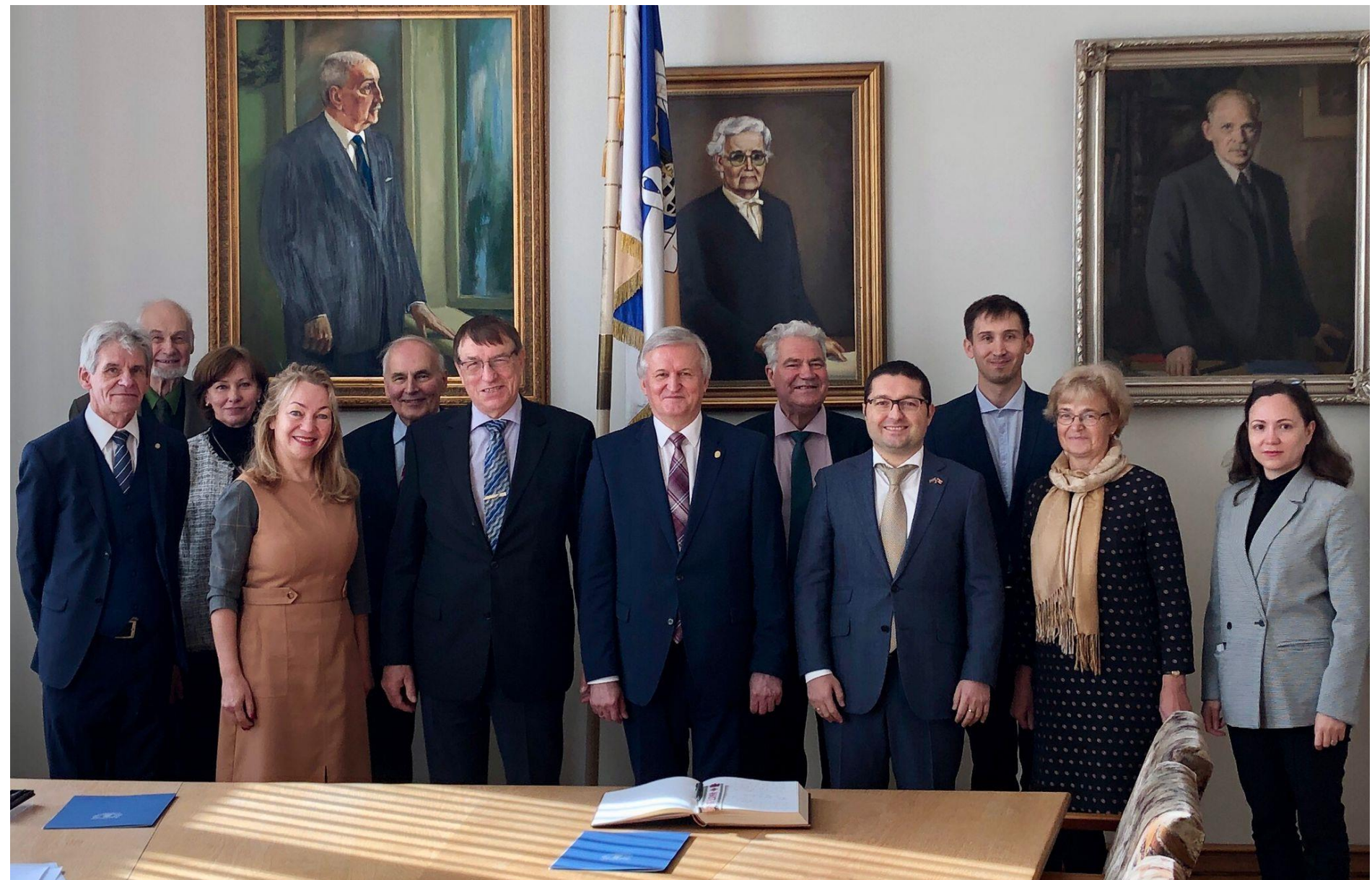
Lecții ale tinerilor la liceele din Republica Moldova în cadrul proiectului „Noaptea Cercetărilor Europeni”

30 septembrie, înmânarea însemnelor membrului de onoare al AȘM acad Valeriu Tabără, prelegere publică „Perspectivele agriculturii în condițiile schimbării climatice globale”, susținută de acad. Valeriu Tabără

17 octombrie 2022, Președintele Academiei de Științe a Moldovei (AȘM), acad. Ion Tighineanu, întreprinde o vizită la Riga, la invitația acad. Ivars Kalvins, președintele Academiei de Științe a Letoniei (AȘL), a fost semnat Acordul de cooperare științifică între AȘM și AȘL

20 octombrie 2022, Simpozionul științific internațional „Studiul artelor în context European”

20.10.2022, 10:00 | Simpozionul științific internațional - STUDIUL ARTELOR ÎN CONTEXT EUROPEAN

10-12 noiembrie 2022, conferința „ConsILR - Resurse și instrumente lingvistice pentru procesarea limbajului natural”

10 Noiembrie 2022 – Ziua Internațională a Științei pentru Pace și Dezvoltare, „Expoziția națională „Știința pentru pace și dezvoltare”. Expoziția națională „Știința pentru pace și dezvoltare: creativitate, experiență, perspective”

22 noiembrie 2022, „Medicii pentru pace”

22 noiembrie 2022, Academia de Științe a Moldovei și Academia Română au organizat Conferința Științifică Internațională „George Emil Palade – Părintele biologiei celulare moderne”.

29 noiembrie 2022, Conferința științifică cu participare internațională consacrată aniversării a 65-a de la instituirea în Republica Moldova a Chirurgiei pediatrice (1957) și împlinirea a 20 de ani (2002) de la fondarea Centrului Național Științifico-Practic de Chirurgie Pediatrică „Academician Natalia Gheorghiu”.

4 noiembrie 2022, Academicianul compozitor Eugen Doga a primit titlul de Doctor Honoris Causa al Universității de Științele Vieții (UȘV) „Ion Ionescu de la Brad” din Iași

26 mai 2022, Universitatea de Stat „Alec Russo” din Bălți, l-a onorat pe compozitorul academician Eugen Doga cu titlul de *Doctor Honoris Causa*

**28 martie 2022:
Academicianul Eugen Doga a fost onorat cu Premiul Ministerului Culturii – Premiul de Excelență pentru întreaga activitate, Eugen Doga: *Muzica este un mijloc universal de a uni lumea***

9 iunie 2022, acad. Aurelian Gulea, i-a fost conferit titlul *Doctor Honoris Causa* al USMF „Nicolae Testemițanu”

8 decembrie, Membrul corespondent Ion Geru, doctor habilitat în științe fizico-matematice, profesor universitar a marcat, aniversarea a 85-a din ziua nașterii, și 65 de ani de activitate științifică, științifico-organizatorică și didactică

**5 iulie 2022 – omagierea Academicianul Gheorghe
Șișcanu la 90 de ani, Institutul de Genetică, Fiziologie și
Protecție a Plantelor**

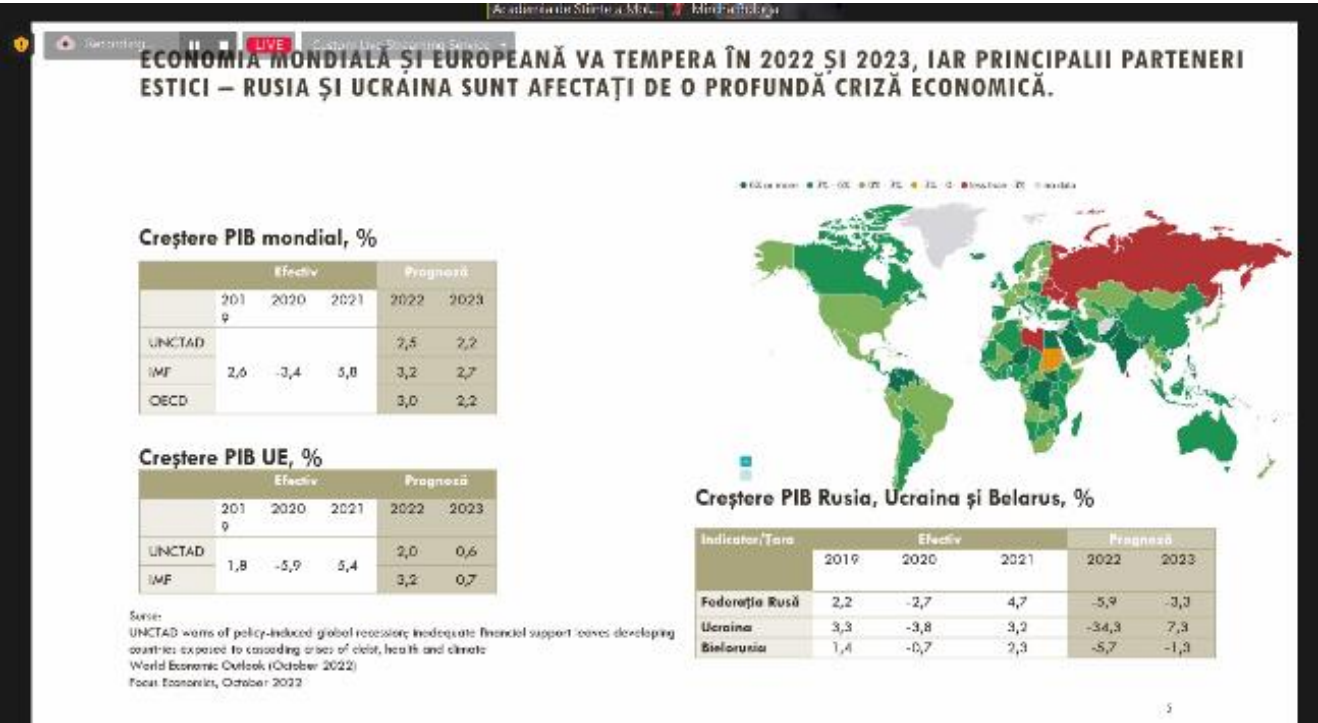
**3-4 noiembrie 202, Academicianul Gheorghe Ghidirim,
doctor habilitat în medicină, profesor universitar, a fost
distins cu „Premiul pentru întreaga activitate
medicală”, în cadrul Galei Elitelor Medicale și
Forumul Serviciilor și Tehnologiilor Medicale,
evenimente medicale internaționale de prestigiu,
organizate în premieră la Iași, Forumul Serviciilor și
Tehnologiilor Medicale, ediția a IV-a, Gala Elitelor
Medicale, ediția a VII-a**

16 decembrie 2022, Mem. cor. Alexandru Stratan, rector ASEM, prelegerea publică „Evoluții recente și perspective de dezvoltare economică a Republicii Moldova”

22 decembrie 2022, ședința festivă de totalizare a anului științific 2022

Academia de Științe a Moldovei: activități pentru 2023

- **Exercitarea atribuțiilor statutare ale AȘM în conformitate cu Codul cu privire la știință și inovare, Statutul AȘM, alte acte normative interne de activitate ale AȘM.**
- **Organizarea obiectivă și corectă a alegerilor membrilor corespondenți, concurs demarat la 12 decembrie 2022 – realizat, în Adunarea generală a membrilor titulari și membrilor corespondenți au fost aleși 19 mem. cor.**
- **Participarea în Comisia de concurs de alegere a cercetătorilor științifici în calitate de membri ai secțiilor de științe ale AȘM – realizat, prin hotărârea Comisiei de concurs din 4 și 18 august au fost aleși 45 de membri ai secțiilor de științe.**
- **Organizarea procedurii de audiere publică a proiectelor științifice finanțate din bugetul de stat.**
- **Organizarea concursului Premiilor AȘM, ediția anului 2023, pentru realizări științifice valoroase obținute în anii 2021-2022 în domeniul științelor ale vieții, științelor exacte și ingineresti – concurs anunțat, termenul limită de depunere a dosarelor este 15 septembrie.**
- **Elaborarea Raportului asupra stării științei în Republica Moldova pentru anul 2022.**
- **Organizarea și buna desfășurare a festivităților tradiționale ale AȘM – Ziua AȘM, Ziua Limbii Române, Ziua Internațională a Științei pentru Pace și dezvoltare.**
- **Organizarea prelegerilor publice, a manifestărilor științifice de interes general, acordarea suportului necesar Guvernului, Ministerelor, societății civile, mediului didactic din Republica Moldova în domeniile de competență ale membrilor AȘM.**
- **Includerea clădirii Academiei de Științe a Moldovei în Registrul monumentelor de importanță națională, ca monument de valoare istorică, arhitecturală și artistică – în proces de lucru, propunere aprobată unanim la Adunarea generală a AȘM din 22 martie, dosar transmis la Ministerul Culturii, discutat în ședința Consiliului Național al Monumentelor Istorice din 25 august 2023.**
- **Alte atribuții ce reies din Cod, Statut etc.**

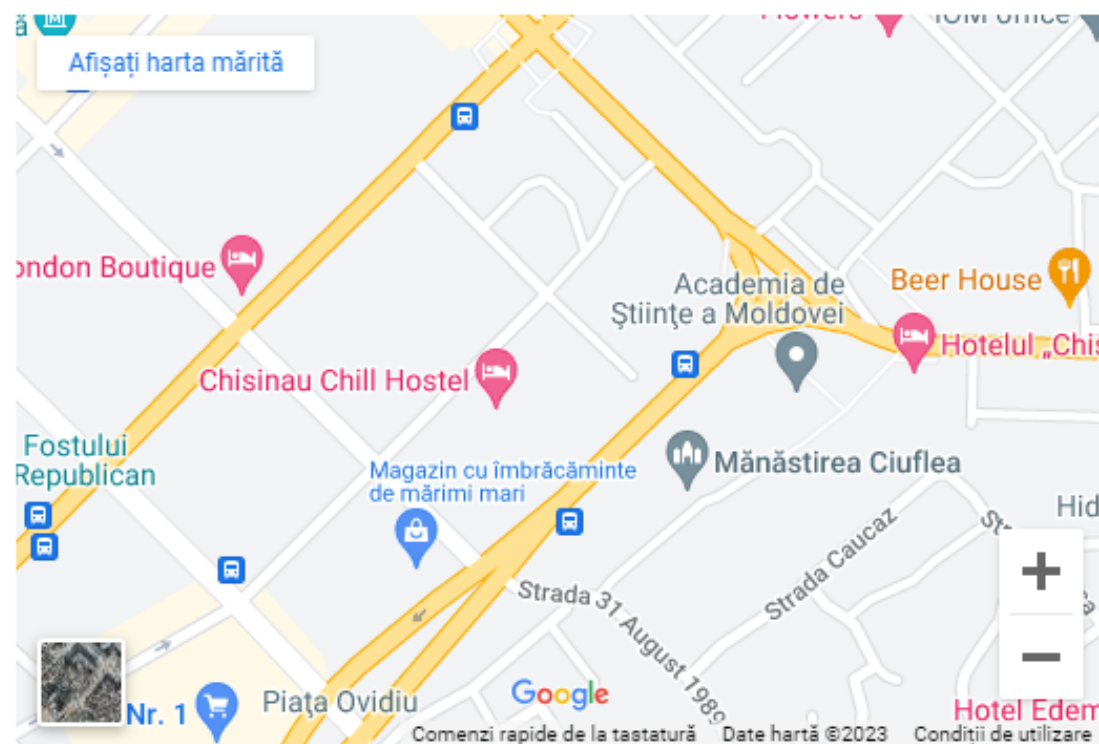
Academia de Științe a Moldovei

consiliu@asm.md

<https://asm.md/>

Contacte

Telefon:

(+373 22) 27 14 78

Fax:

(+373 22) 54 28 23

Adresa electronică:

consiliu@asm.md

Adresa:

bd. Ștefan cel Mare și Sfânt 1, Chișinău, MD 2001, Republica Moldova

Program de lucru:

Lun - Vin: 8:00 - 17:00

Pauză de masă: 12:00 - 13:00

Zile libere: sâmbătă, duminică

Lista de contacte colaboratori AȘM

Recomandări și propuneri

Scrie președintelui AȘM

Recomandări și propuneri

Telefon de încredere (+373 22) 54 28 23

